

LATVIJAS
NACIONĀLAIS
VĒSTURES
MUZEJS
1869

Latvijas Nacionālā vēstures
muzeja darbības stratēģija
2025–2029

Saturs

I Situācijas analīze

1. Darbības pilnvarojums
2. Misija, vīzija, vērtības
3. Loma valsts kultūrpolitikā un mērķauditorija
4. Struktūra un darbinieki
5. Finanšu līdzekļi
6. Iepriekšējās stratēģijas darbības periodā (2015-2024) sasniegtie rezultāti
 - 6.1. Krājuma darbs
 - 6.2. Zinātniskās pētniecības darbs
 - 6.3. Izglītojošais darbs un komunikācija
 - 6.4. Starptautiskās sadarbības darbs
 - 6.5. Muzeja infrastruktūras uzturēšana un attīstība
 - 6.6. Publiski pieejamie dokumenti par darbību pārskata periodā
7. Pārskats par iepriekšējās akreditācijas ieteikumu izpildi
8. Darbības spēju vērtējums

II Stratēģiskā daļa

1. Mērķi, prioritātes un sagaidāmie darbības rezultāti
2. Ieviešanas uzraudzība
3. Snieguma rādītāji

I

Situācijas analīze

1. Darbības pilnvarojums un funkcijas

Latvijas Nacionālais vēstures muzejs ir kultūras ministra pakļautībā esoša tiešās pārvaldes iestāde, kas darbojas saskaņā ar Muzeju likumu un iestādes nolikumu (iestādes reģ. Nr. 90000076673). Iestāde ir izveidota 2013. gada 1. janvārī, reorganizējot Kultūras ministrijas pārziņā esošo valsts aģentūru „Latvijas Nacionālais vēstures muzejs”. Iestāde ir valsts aģentūras „Latvijas Nacionālais vēstures muzejs” funkciju, tiesību, saistību, prasību, bilanci esošās mantas, lietvedības un arhīva pārņēmēja.

Pilnvarojumu apstipriņošie dokumenti: 2012. gada 18. decembra Ministru kabineta noteikumi Nr. 924 “Latvijas Nacionālā vēstures muzeja nolikums” (stājies spēkā 01.01.2013).

Latvijas Nacionālā vēstures muzeja nolikumā tam ir deleģētas šādas funkcijas:

- komplektēt materiālus un ar tiem saistīto informāciju par Latvijas tautas iedzīvotāju vēsturi, Latvijas izcelsmes cilvēku darbību pasaulē;
- nodrošināt kultūrvēsturisko materiālu krājuma atbilstošu aprūpi, uzskaiti, pārvaldību un pieejamību;
- veikt muzeja krājuma zinātnisko pētniecību;
- veikt zinātnisko darbību vēstures zinātnē un muzeoloģijā;
- nodrošināt muzeja krājuma pieejamību sabiedrībai, tai skaitā muzeja ekspozīcijās: Rīgas pilī, bijušajā Valsts prezidenta rezidencē “Dauderi” Sarkandaugavā, Latvijas Tautas frontes vēsturiskajā ēkā Vecpilsētas ielā 13/15, Rīgā;
- veikt izglītojošo darbu;
- saglabāt Latvijas Tautas frontes kolekcijas zinātnisko un vēsturisko veselumu;
- saglabāt Gaida Graudiņa Latvijas valstij dāvinātās kolekcijas zinātnisko un vēsturisko veselumu;
- uzturēt un attīstīt muzeja darbībai nepieciešamo infrastruktūru.

2. Misija, vīzija, vērtības

Latvijas Nacionālā vēstures muzeja misija

Latvijas Nacionālā vēstures muzeja misija ir Latvijas valsts un tautas interesēs vākt, saglabāt, pētīt un popularizēt Latvijas un pasaules nemateriālas un materiālās kultūras liecības no vissenākajiem laikiem līdz mūsdienām, kurām ir arheoloģijas, etnogrāfijas, numismātikas, vēstures vai mākslas vēstures nozīme.

Muzeja misija (darbības mērķis) ir definēta muzeja nolikumā un tā ir pastāvīga muzeja darbības vadlīnija, kas ir tikai redakcionāli mainījusies kopš 1924. gadā pieņemtā Likuma par Valsts Vēsturisko muzeju, saglabājot pēctecību un muzeja tradīcijas.

No misijas izriet vairāki funkcionālie muzeja darbības mērķi:

- 1) Krājuma komplektēšanas mērķis ir veidot tādu kolekciju kopumu, kurš nodrošinātu un atspoguļotu nemateriālās un materiālas kultūras muzejisko priekšmetu daudzveidību Latvijas teritorijā; vispusīgi atsegtu un ilustrētu Latvijas un tās iedzīvotāju vēsturi; liecinātu par Latvijas izcelsmes cilvēku darbību pasaulē; pilnvērtīgi pārstāvētu Latviju un tās tautu pasaules kultūrmantojumā; radītu plašas iespējas Latvijas vēstures, tās iedzīvotāju nemateriālās un materiālās kultūras pētniecībā.
- 2) Krājuma saglabāšanas mērķis ir nodot nākošām paaudzēm iepriekšējo paaudžu kultūras vērtības, nodrošinot kolekciju priekšmetiem vajadzīgos glabāšanas un izmantošanas apstākļus, un nepieciešamos konservācijas un restaurācijas darbus.
- 3) Krājuma pētīšanas mērķis ir veicināt un virzīt Latvijas vēstures, tās iedzīvotāju materiālās un nemateriālās kultūras izziņāšanu un dokumentēšanu, izziņot katru kolekcijas priekšmetu, izstrādājot un publicējot kolekciju katalogus, pētot konkrētas vēstures tēmas un publicējot iegūtos rezultātus, izstrādājot un realizējot ekspozīciju un izstāžu plānus.
- 4) Krājuma popularizēšanas mērķis ir sekmēt sabiedrības izglītošanu un attīstību, sniedzot zināšanas un veidojot izpratni par Latvijas vēsturi un tās tautas nemateriālo un materiālo kultūru kā Latvijā, tā ārpus tās robežām.

Latvijas Nacionālā vēstures muzeja vīzija

Latvijas Nacionālais vēstures muzejs ir aizrautīgs, lietpratīgs un uzticams Latvijas vēstures skaidrotājs, kas mijiedarbībā ar sabiedrību veicina tās interesi un izglītošanu par vēsturi un kultūrvēsturisko mantojumu. Muzejam ir svarīga loma Latvijas vēstures pētniecībā un popularizēšanā dažādām auditorijām. Muzeju atzinīgi vērtē gan Latvijas, gan pasaules muzeju vidū, tas ir viens no populārākajiem Latvijas vēstures un kultūras izziņātāju galamērķiem.

Muzeja vīzija ir stratēģiskais ietvars noteiktam vidēja termiņa vai ilgtermiņa posmam, kas misijā noteikto iestādes darbības virzienu akcentē atbilstoši konkrētā brīža sabiedrības vajadzībām, pētniecības un krājuma papildināšanas aktualitātēm u.c. mainīgiem apstākļiem.

Latvijas Nacionālā vēstures muzeja vērtības

Latvijas Nacionālā vēstures muzeja identitāte ietver sešas vērtības, kas ir pamatā muzeja misijas un vīzijas īstenošanai, kalpo kā orientieris muzeja piedāvājuma veidošanā, zīmola uzturēšanā un komunikācijā.

Muzeja zīmola stratēģijā definētas šādas vērtības: nozīmīgs, daudzpusīgs, atbildīgs, lietpratīgs, atvērts un vitāls.

Nozīmīgs. Vērtība balstās muzeja veikumā vairākās paaudzēs, radot un uzkrājot zināšanas par visiem Latvijas vēstures posmiem un plašu tēmu loku. LNVM ir nozīmīga Latvijas muzeju ainavas daļa ar pusotra gadsimta laikā krātu vērtīgu mantojumu. Muzejs ir nacionāla mēroga institūcija, zinošs un rūpīgs nacionālo identitāti veidojošo vērtību glabātājs un autoritāte brīžos, kad nepieciešams sniegt faktos balstītu saturu, lai izglītotu, skaidrotu un bagātinātu Latvijas sabiedrības un ārzemju viesu pieredzi. Tas ir mūsdienīgs līdzgaitnieks ikvienam Latvijas pilsonim un ārzemju viesim, kurš paplašina savu redzesloku; muzejs rosina izzinošu domu apmaiņu un bagātina vēstures pieredzi. Muzejā strādā profesionāli, kompetenti un atbildīgi darbinieki, katrs nozīmīgs savā vietā, ar savu pienesumu muzeja izaugsmē un atpazīstamībā. Tā ekspozīcijas un izstādes izvietotas Latvijas vēsturei nozīmīgās ēkās, bet krājums – mūsdienīgā 21. gadsimta būvē.

Daudzpusīgs. Vērtība raksturo pasaulē lielākās un senākās latviešu tautas un Latvijas vēstures muzejisko vērtību krātuves saturu – kolekcijas –, un muzeja darba pieredzi citās jomās – pētniecībā, ekspozīciju un izstāžu veidošanā, komunikācijā ar sabiedrību. Muzeja ekspozīcijas, izstādes un citi produkti veidoti, balstoties saturiski bagātās kolekcijās, jaunos atklājumos un aptverot dažādas tēmas un visus Latvijas vēstures periodus. Vērtība ir saistoša muzeja darbinieku zinātniskajai darbībai, krājuma veidotājiem, publiskā piedāvājuma un komunikācijas veidotājiem – būt saturiski daudzpusīgiem, mūsdienīgiem un relevantiem.

Atbildīgs. Vērtība raksturo augstu pienākuma apziņu pret sabiedrību, valsti un muzejam uzticēto misiju – mērķtiecīgi vākt un saglabāt Latvijas vēstures liecības, veikt kvalitatīvu pētniecības darbu, rosināt vēstures izziņu un veidot daudzpusīgā vēstures izpratnē balstītu piederību nācijai un valstij. Ikviens radītais saturs ir faktos balstīts, pārbaudīts un drošs. Muzejs ir atbildīgs pret apmeklētājiem – saturā, komunikācijā, pieejamībā un attieksmē, rūpīgi izvērtē muzeja apmeklētāju atsauksmes, ievērojot privātumu. Vērtība ir saistoša arī muzeja darbinieku ikdienas komunikācijā un uzvedībā, cieņpilnās attiecībās balstītā saziņā un sadarbībā.

Lietpratīgs. Vērtība balstīta darbinieku profesionalitātē, kompetencēs un pieredzē. Muzeja darbinieki ir vēstures un tās palīgdisciplīnu eksperti – zinoša un daudzpusīga komanda, kas individuāli un visi kopā aktīvi pilnveido savas un sabiedrības zināšanas, pastāvīgi aktualizējot Latvijas vēstures diskursu. Tā pētījumi un publikācijas, izstāžu saturs, pasākumi ir veidoti augstā profesionālā līmenī, vienlaikus saglabājot pieejamību, atvērtību sabiedrībai. Sadarbība starp muzeja struktūrvienībām ir balstīta muzeja kopīgas misijas apziņā, taču ņemot vērā katras struktūrvienības pieredzi un ilgtermiņa mērķus. Muzejs ir gatavs dalīties savās zināšanās, prasmēs un pieredzē par Latvijas kultūrvēstures mantojumu nacionālā, reģionālā un globālā līmenī. Tas ietver muzeja darbinieku aktīvu līdzdalību nacionāla un starptautiska mēroga vēstures, muzeoloģijas, krājuma saglabāšanas un restaurācijas jomas pasākumos, kā arī Latvijas sabiedrības izglītošanu par vēstures muzeja pieejām un praksēm.

Atvērts. Vērtība saistīta ar muzeja auditoriju, kā arī visas sabiedrības interešu un vajadzību izzināšanu un respektēšanu, veidojot laikmetam atbilstošu piedāvājumu. Muzeja krājums, pētījumi un ekspozīcijas ir pieejamas un saprotamas sabiedrībai. Muzejs veido līdzatbildīgu un iesaistošu

komunikācijas vidi un pieredzi dažādām auditorijām, esam atvērti vispusīgi bagātinošai mijiedarbībai par vēsturi, etnogrāfiju, arheoloģiju, numismātiku un citām nozarēm no senvēstures līdz mūsdienām. Tas aktīvi sadarbojas ar citām institūcijām Latvijā un ārpus Latvijas, kuru pētnieciskie vai darbības virzieni saskan ar muzeja ilgtermiņa mērķiem, pētnieciskajām interesēm un vēstures komunikācijas aktualitātēm. Muzejs ir atvērts arī iekšējā komunikācijā – kolēģu idejām, kas var palīdzēt attīstīt un uzlabot muzeja ikdienas pieredzi gan darbiniekiem, gan apmeklētājiem.

Vitāls. Muzejs ir laikmetīgs un dzīvs. Tā darbinieki ir enerģiski, aktīvi un pašmotivēti, vēstures dokumentēšana un pētniecība ir mūsu aizrautība. Vērtība raksturo muzeju kopumā, tā darbiniekus un komunikāciju ar muzeja auditorijām. Muzejs ir motivēts rast jaunas, pieejas, kā aktualizēt muzeja krājuma vērtības, pētnieku un citu jomu speciālistu veikumu. Komunikācijā tas ir precīzs, balstās faktos, bet vienlaikus veido pievilcīgu komunikāciju. Muzejs ir radošs un mainīgs, tas pēta, atspoguļo un mūsdienīgi interpretē dažādas vēstures tēmas, veido starpdisciplinārus izstāžu un pasākumu projektus, nemitīgi meklē jaunas vēstures komunikācijas un izglītojošā darba formas.

3. Loma valsts kultūrpolitikā un mērķauditorija

Loma politikas mērķu īstenošanā

Nolikumā definētās Latvijas Nacionālā vēstures muzeja funkcijas, iepriekšējā pārskata periodā paveiktais un nākamajā stratēģijas periodā plānotais daļēji vai pilnībā attiecas uz visiem Kultūrpolitikas pamatnostādnēs 2021.–2027. gadam “Kultūrvalsts” izvirzītajiem politikas mērķiem (prioritātēm).

Muzejs: 1) nodrošina sabiedrībai pieejamu kultūras piedāvājumu, tajā skaitā īstenojot pasākumus kultūras piedāvājuma nodrošināšanai digitāli, personām ar zemiem ienākumiem vai sociālās atstumtības risku, funkcionāliem traucējumiem, diasporai, mazākumtautībām un imigrantiem; 2) veicina sabiedrības līdzdalību kultūras procesos, tajā skaitā kultūras mantojuma saglabāšanā un mūsdienu tradīciju izkopšanā; 3) īsteno kultūras mantojuma saglabāšanu un radošu izmantošanu; 4) īsteno pasākumus ilgtspējīgas attīstības nodrošināšanai, tajā skaitā plānojot infrastruktūras attīstību, uzlabojot materiāltehnisko bāzi un kvalificēta personāla piesaisti; 5) līdzdarbojas talantu ataudzē un kultūras darbinieku profesionālajā izaugsmē, tajā skaitā līdzdarbojoties programmā “Latvijas skolas soma”.

Latvijas Nacionālā vēstures muzeja darbība ir tieši saistīta arī ar Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijā līdz 2030. gadam definēto politikas prioritāti “Latvijas kultūras telpas attīstība”, kas ietver mērķi veicināt piederības izjūtu Latvijas kultūras telpai, attīstot sabiedrības radošumā balstītu konkurētspējīgu nacionālo identitāti un veidojot Latvijā kvalitatīvu kultūrvidi. LNVM to vairākos virzienos īsteno savā pētniecības un komunikācijas darbā.

Latvijas Nacionālā vēstures muzeja pētniecības un komunikācijas darbs attiecas arī uz saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības pamatnostādnēs definēto rīcības virzienu “Nacionālā identitāte un piederība”, kas iekļauj valstiskuma apziņas un piederības stiprināšanu, kā arī vienotas sociālās atmiņas veidošanu.

Latvijas Nacionālais vēstures muzejs aktīvi seko pārmaiņu procesiem vispārējā izglītībā – jaunām vēstures un sociālo zinību mācību programmām un standartiem, pārejai uz kompetencēs balstītu izglītību, muzeja piedāvājumu pielāgojot šīm pārmaiņām.

Mērķauditorijas un relevance

Latvijas Nacionālais vēstures muzejs tam deleģētās funkcijas veic, orientējoties uz dažādu mērķauditoriju interesēm. Skaitliski lielākā muzeja mērķauditorija ir ekspozīciju, izglītojošo programmu, pasākumu u.c. publiskā piedāvājuma apmeklētāji. Muzeja piedāvājums ir veidots gan dažādām Latvijas sabiedrības grupām, gan arī ārzemju viesiem. To vidū ir gan individuālie apmeklētāji, gan arī apmeklētāju grupas, vairākām mērķgrupām tiek veidots īpašs piedāvājums – to vidū ir skolēni, ģimenes ar bērniem, seniori, vēstures un kultūras mantojuma tēmu interesenti.

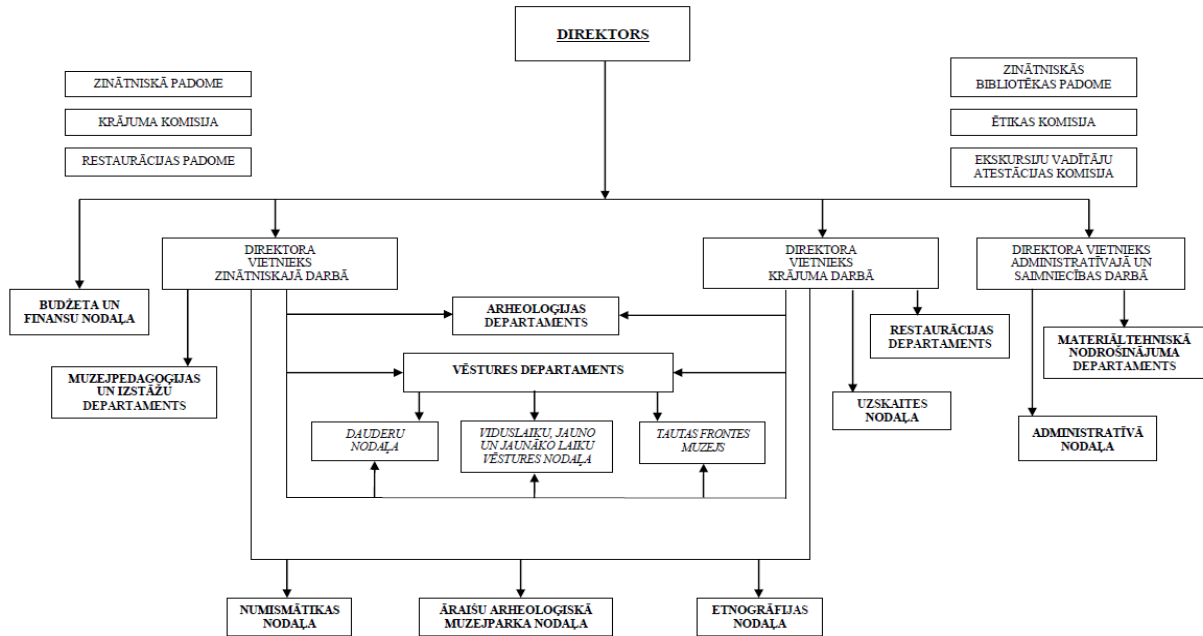
Muzeja publiskais piedāvājums ir tūrisma produkts, tas rada iespēja izzināt Latvijas kultūru un vēsturi, muzejs aktualizē sabiedrībai aktuālu tēmu skaidrojumus, sniedz atbalstu izglītības procesā, ir daļa no valsts kopējo identitāti un vērtības stiprinošām norisēm (valsts svētku, gadadienu atzīmēšana).

Skaitliski mazāka, taču nozīmīga mērķauditorijas daļa ir pētnieki, kuri izmanto muzeja krājumu, kā arī sadarbības partneri – kultūras mantojuma un pētniecības institūcijas, dažādas nevalstiskās organizācijas, tūrisma industrija, mediji.

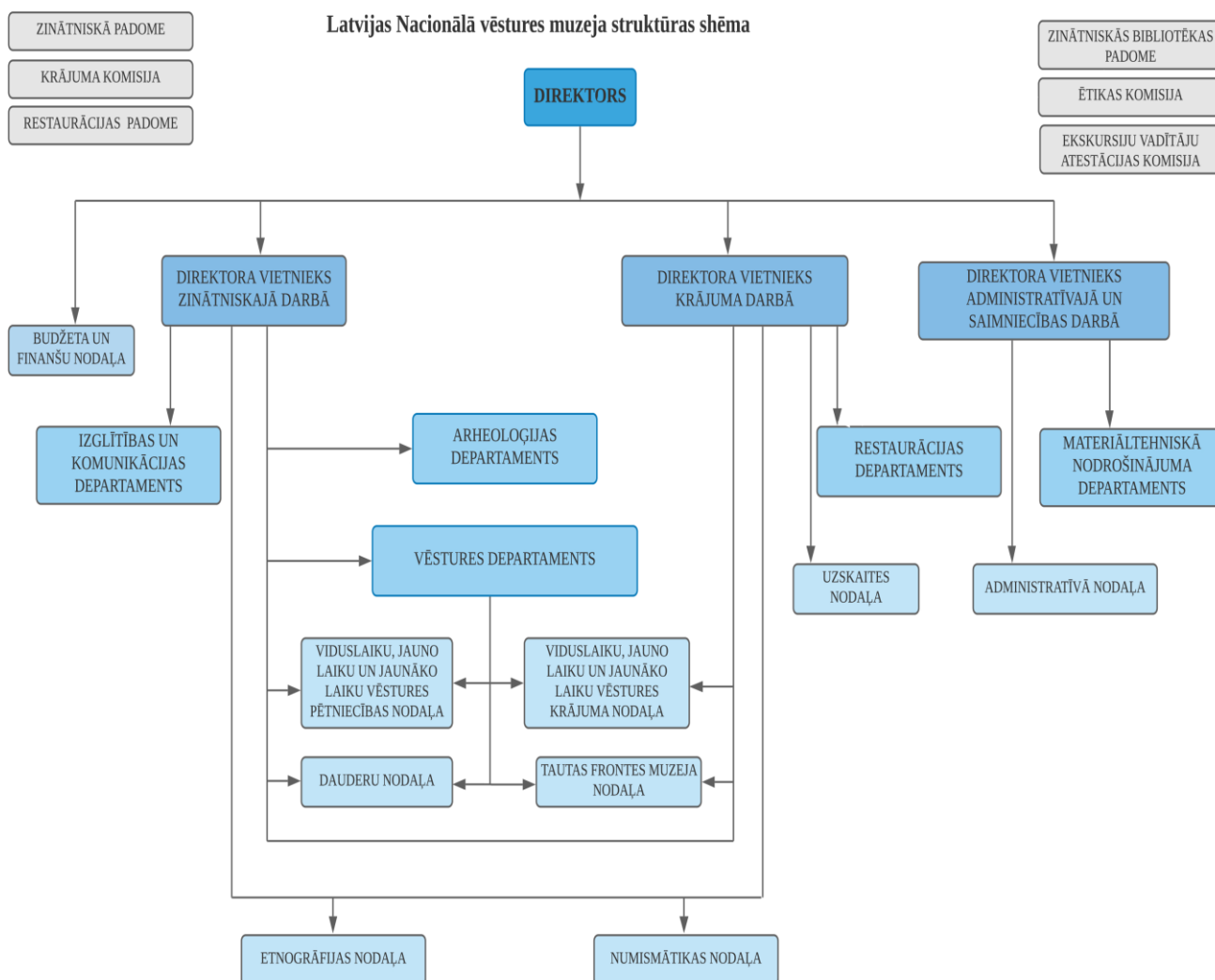
4. Struktūra un darbinieki

Latvijas Nacionālā vēstures muzeja struktūrā būtiskākās izmaiņas notikušas 2015. un 2017. gadā. Saskaņā ar MK 2014. gada 1. jūlija sēdes lēmumu ar 2015. gada 1. janvāri par tā struktūrvienību kļuva Tautas frontes muzejs. Tas gada laikā tika sekmīgi integrēts Latvijas Nacionālā vēstures muzeja sistēmā un apritē. Savukārt saskaņā ar MK 2016. gada 28. novembra rīkojumu Nr. 721 “Par valsts nekustamā īpašuma nodošanu Amatas novada pašvaldības īpašumā” no 2017. gada 1. februāra Āraišu arheoloģiskais muzejparks, kurš kopš 2008. gada atradās muzeja struktūrā, tika nodots Amatas novada pašvaldības pārziņā. Vēl atzīmējama 2021. gadā veiktā Vēstures departamenta Viduslaiku, jauno un jaunāko lauku vēstures nodaļas funkcionāla sadalīšana pētniecības un krājuma nodaļās. Pētnieku amata veicēji šobrīd ir jau visos krājuma departamentos un nodaļās.

Latvijas Nacionālā vēstures muzeja struktūras shēma (2015)

Latvijas Nacionālā vēstures muzeja struktūras shēma (2024)

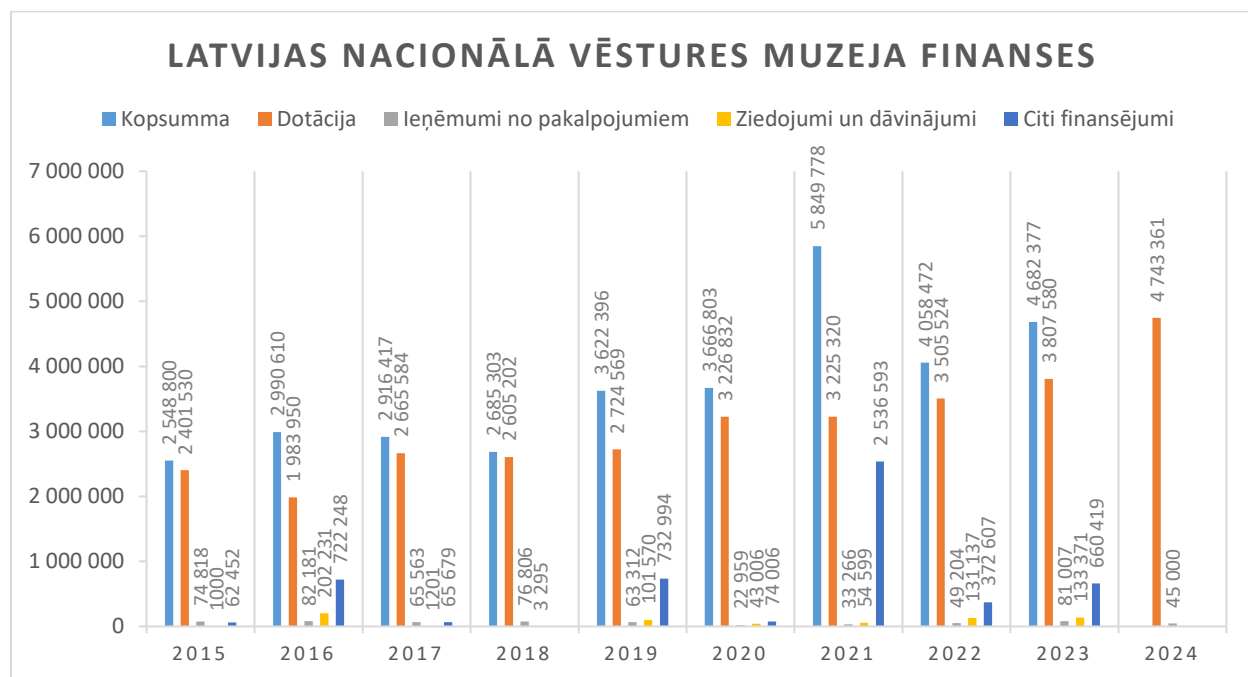
2023. gadā darbinieku štata vietu skaits bija 126, slodžu skaits bija 117,7, amata vietu skaits bija 127, vidējais atalgojums uz vienu slodzi – 1196,38 eiro. Algas noteiktas saskaņā ar MK 2013. gada 29. janvāra noteikumiem Nr. 66 “Noteikumi par valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku darba samaksu un tās noteikšanas kārtību”, MK 2022. gada 21. jūnija noteikumiem Nr. 361 “Noteikumi par valsts institūciju amatpersonu un darbinieku darba samaksu un tās noteikšanas kārtību, kā arī par profesijām un specifiskajām jomām, kurām piemērojams tirgus koeficients” un Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likumu.

Pavisam 99 darbiniekiem bija augstākā izglītība. To skaitā 7 zinātnu doktori, 54 dažādu specialitāšu maģistri, 5 darbinieki izstrādāja promocijas darbus vai studēja doktorantūrā,

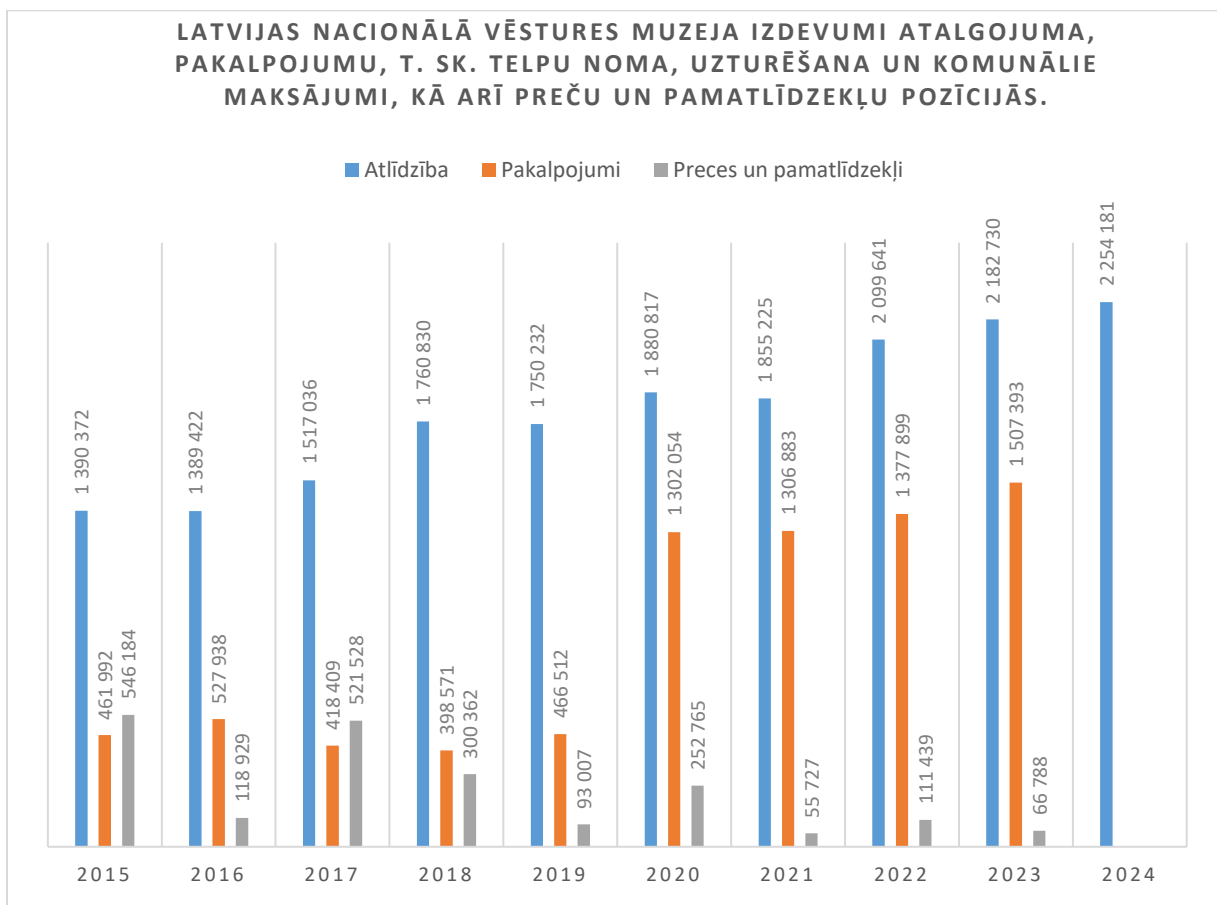
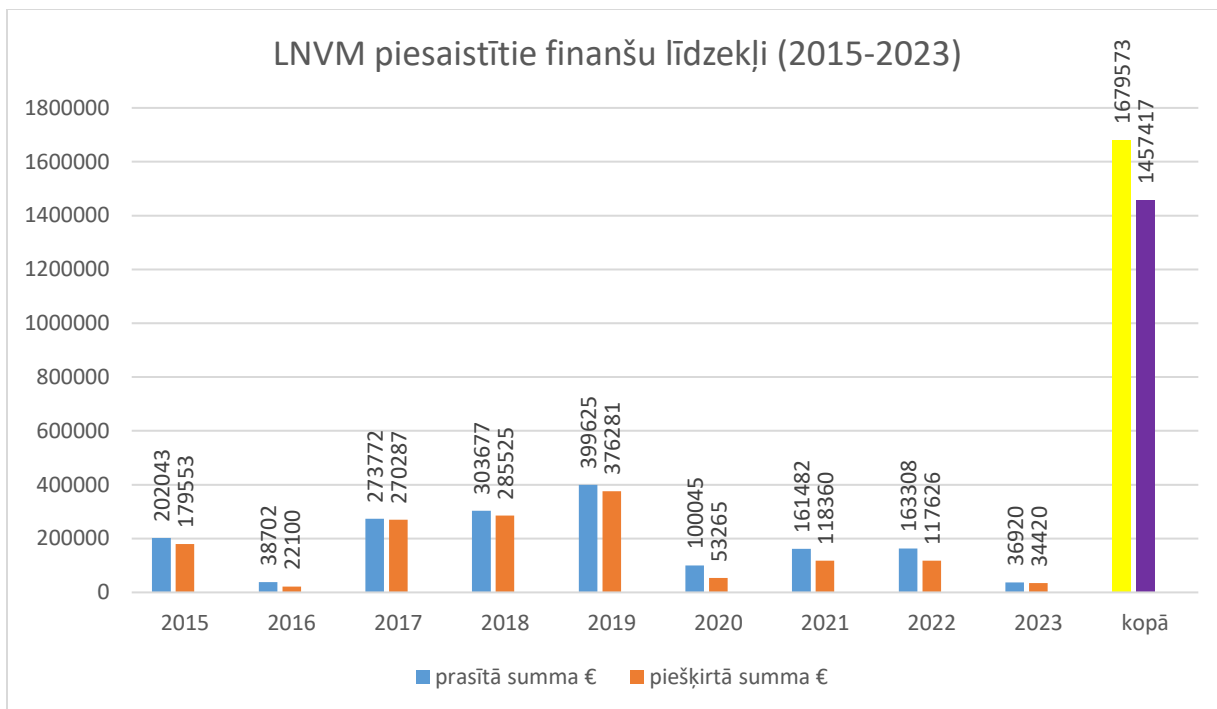
7 darbinieki turpināja studijas bakalaura un maģistra programmās. No pamatdarbā strādājošiem darbiniekiem 95 bija sievietes un 23 vīrieši. Grupā līdz 30 gadu vecumam ietilpa 19 darbinieki, grupā no 31 gada līdz pensijas vecumam – 78 darbinieki, pensijas vecumā – 29 darbinieki. 2024. gada apstiprinātajā sarakstā ir 20 vadītāji (20 slodzes), 77 speciālisti (70,95 slodzes), 30 pārējie (26,75 slodzes), kopā: štata vietu skaits 126, amata vietu skaits 127, slodžu skaits 117,7.

5. Finanšu līdzekļi

Muzeja finanses veido: 1) valsts budžeta dotācija, 2) ieņēmumi no maksas pakalpojumiem, 3) ziedojumi un dāvinājumi, 4) citi finansējumi.

Latvijas Nacionālais vēstures muzejs veicis sekmīgu darbību finanšu līdzekļu piesaistei. Laika posmā no 2015. gada līdz 2023. gadam papildu piesaistīts būtisks finansējums – projektos, sadarbībā ar sponsoriem, ziedojumos 9 gadu laikā ekspozīciju un izstāžu iekārtošanai, izdevējdarbībai, darbam ar sabiedrību, infrastruktūras uzlabošanai izdevies gūt un sekmīgi izmantot 1 457 417 eiro. Par veiksmīgu darbu līdzekļu piesaistē liecina tas, ka no prasītajiem līdzekļiem muzejs kopumā guvis 87 % atbalstu.

6. Iepriekšējās stratēģijas darbības periodā (2015–2024) sasniegtie rezultāti

6.1. Krājuma darbs

Laika posmā no 2015. gada līdz 2023. gadam krājums pieaudzis no 806 676 (tai skaitā pamatkrājums – 744 113) vienībām līdz 891 577 (tai skaitā pamatkrājums – 821 167) vienībām. 2024. gada pirmajos trīs ceturkšņos tas papildinājies ar 4898 vienībām. Krājuma apjomam ir konsekventa tendence pieaugt.

Krājuma vienību skaita palielinājums gadā								
2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
11 861	10 861	10 761	14 276	14 882	5 341	8 004	8 487	12 891

Kopš 2020. gada krājums savā pamatā atrodas Muzeju krātuvē Rīgā, Pulka ielā 8. Kopumā kolekciju uzglabāšanas apstākļi ir atbilstoši normatīvajiem aktiem. Ir veikts apjomīgs darbs kolekciju pārvešanā un izvietojumā. Turpinās muzeja priekšmetu glabāšanas iepakojuma nomaiņa.

Laika posmā no 2015. gada līdz 2023. gadam veiktas esības un saglabātības pārbaudes 154 125 muzeja priekšmetiem. 2024. gadā plānotais skaits ir 16 081. Nacionālā muzeja krājuma kopkatalogā ievadīta informācija par 75 710 priekšmetiem.

Muzeja priekšmetu esības un saglabātības pārbaudīto skaits gadā								
2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
26 203	23 570	14 978	22 514	16 129	2 718	12 878	17 670	17 465

Laika posmā no 2015. gada līdz 2023. gadam veikta 182 687 vienību vērtēšana par summu 7 628 904,42 EUR, kā arī 2260 vienību pārvērtēšana ar summu + 92 850,35 EUR.

Laika posmā no 2015. gada līdz 2023. gadam veikta 18 124 krājuma vienību konservācija un restaurācija. 2024. gadā plānotais skaits ir 660.

Konservēto un restaurēto muzeja priekšmetu skaits gadā								
2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1 666	1 192	2 383	1 655	1 286	755	1 252	4 917	3 018

Laika posmā no 2015. gada līdz 2024. gadam krājums ticis izstādīts trīs pastāvīgajās ekspozīcijās Rīgā – Brīvības bulvārī 32, Zāģeru ielā 7 un Vecpilsētas ielā 13/15, izstādēs muzeja telpās un ārpus tām, deponēts citiem muzejiem un institūcijām, izmantots izglītības un pētniecības nolūkā u. c.

Pastāvīgās ekspozīcijās izmantoto priekšmetu skaits gadā								
2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
5 636	11 053	6 982	6 548	6 869	6 884	7 146	11 719	8076

Izstādēs izmantoto priekšmetu skaits gadā								
2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
7 741	4 723	6 599	1 167	7 900	6 833	5 458	2 683	7 447

Citiem muzejiem un institūcijām deponēto priekšmetu skaits gadā								
2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
2 635	1 960	1 641	2 342	1 857	1 948	1 847	1 845	2 756

Izglītības un pētniecības darbā izmantoto priekšmetu skaits gadā								
2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
19 954	29 462	22 974	35 930	26 149	3 684	9 009	15 550	17 668

6.2. Zinātniskās pētniecības darbs

Laika posmā no 2015. gada līdz 2024. gadam, pilnvērtīgi izmantojot esošos resursus, pētniecībā tematiski līdzsvaroti aptverta Latvijas vēsture no vissenākajiem laikiem līdz mūsdienām. Muzejā veiktā pētnieciskā darba tēmas bija saistītas ar muzeja krājuma kolekcijām, bet pētniecības darba kvalitāti veicināja arī mērķtiecīga citu mantojuma institūciju kolekciju izmantošana un sadarbība ar tām.

Galvenie pārskata periodā veiktā zinātniski pētnieciskā darba rezultāti ir sagatavotās un izdotās grāmatas, publikācijas gan zinātniskos, gan populārzinātniskos izdevumos, uz izpētīta materiāla bāzes jaunradītās un pilnveidotās ekspozīcijas, sagatavotās izstādes, referāti un lekcijas, cita veida vēstures komunikācijas produkti.

Pārskata periodā izdoti Latvijas Nacionālā vēstures muzeja Rakstu 12 sējumi (Nr. 21–32), 14 citas zinātniskas un populārzinātniskas grāmatas, kā arī publicēti 257 raksti. Muzeja izdevumu vidū ir vairākas attiecīgajā jomā fundamentālas monogrāfijas, rakstu krājumi, kolekciju un izstāžu katalogi, ceļveži. Rakstu krājumi un/vai katalogi ir izdoti lielai daļai nozīmīgāko muzeja izstāžu (“Ceļā uz latviešu tautu”, “Versija latvieši: 1896. gada Latviešu etnogrāfiskā izstāde”, “Latvijas gadsimts”, “Airis, Mozus un radio. Koks Latvijas vēsturē”, “Vainagošanās” u.c.), nodrošinot izstāžu sagatavošanā ieguldītā pētnieciskā darba ilgtspēju un pieejamību sabiedrībai.

Sagatavoto rakstu, referātu, pārskatu skaits gadā								
2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
108	55	115	107	121	24	21	29	38

Publicēto rakstu skaits gadā								
2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
29	21	30	20	9	26	82	22	18

Pārskata periodā ik gadu rīkotas konferences, to vidū muzeja zinātniskie lasījumi, starptautiskas konferences “Ceļā uz latviešu tautu”, “Indivīds. Vēsture. Nācija. Latviešu etnogrāfiskā izstāde

1896” (2016), “Latvijas Tautas fronte kā viena no nevardarbīgās pretošanās kustībām Baltijā un Austrumeiropā” (2018), “Ar skatu rītdienā. Nacionālo muzeju misija un nākotnes izaicinājumi”, “Vai etnogrāfiskajām kolekcijām ir nākotne?” (1920), “Koks un cilvēks Ziemeļeiropā no senvēstures līdz mūsdienām” (1922) un konferences “1990. gada 4. maijs: no Latvijas PSR uz Latvijas Republiku” (2015), “Dauderu namam – 120” (2019), “Arheologi Vladislavs Urtāns un Anna Zariņa” (2021), seminārus “No priekšmetu mozaikas līdz vēstures ainavai. 68 muzeju kopizstāde “Latvijas gadsimts” (2019), “LNVM ceļā uz jauno zīmolu” (2021), “Rīgas pils vēsture un arhitektūra” (2021, 2022, 2023). Darbinieki tāpat piedalījās citu institūciju un valstu rīkotajās konferencēs, semināros,ursos un pasākumos. Nozīmīgāko konferenču materiāli tikuši regulāri izdoti; pārskata periodā, un sevišķi pandēmijas iespaidā, sākti konferenču un citu pasākumu videoieraksti un tiešās translācijas, paplašinot to pieejamību.

Pārskata periodā pilnveidoti un realizēti Latvijas vēstures pamatekspozīcijas plāni pagaidu telpās Rīgā Brīvības bulvārī 32 (2015–2020), izstrādāta koncepcija “Daudzveidīgā vēsture – Latvijas Nacionālais vēstures muzejs Rīgas pils” (2016), izstrādāti un pilnveidoti ekspozīciju plāni Rīgas pils konventa daļas 1. un 2. kārtā renovētajām telpām (2015–2023) un uzsākta to realizācija (2024), izstrādāti un realizēti Dauderu nodaļas ekspozīcijas plāni (2019–2024).

Pārskata periodā izstrādāti un realizēti vairāku izstāžu plāni, kas prasījuši īpaši apjomīgu pētniecības darbu. To vidū minamas izstādes “Rīgas pilij 500” un “Ceļā uz latviešu tautu” (2015), “Versija – latvieši. 1896. gada Latviešu etnogrāfiskā izstāde.” (2016), “11 varoņstāsti” (2019), “Airis. Mozus un radio. Koks Latvijas vēsturē” (2021), “Satversme 100+” un “Krāsainā Latvija” (2022), “Vainagošanās” (2023). Īpaši atzīmējama ekspozīcija “Latvijas gadsimts” (2018), kura tapa sadarbojoties 68 Latvijas muzejiem un, neskatoties uz vispārīgo tematiku un projekta sarežģītību, spēja dot arī jaunus tematiskos akcentus Latvijas 20. gs. vēstures interpretācijā. Reaģējot uz ļoti būtisku digitālās vides nozīmes pieaugumu pēdējos 10 gados, plašāku nozīmi guva dažādu formātu virtuālās izstādes un galerijas. Jo īpaši pandēmijas laikā muzeja komunikāciju ar auditorijām palīdzēja uzturēt ārtelpas stendu izstādes “Demokrātijas (at)dzimšana. 1920–1990–2020”, “Lielais Ziemeļu karš Baltijā”, “Gustavam Zemgalam 150”, “Fotoetnogrāfijas sākumi Latvijā”.

Pārskata periodā izstāžu izveidē mērķtiecīgi veidotas plašākas ārpusmuzeja sadarbības gan izstāžu satura izveidei (muzeju kopizstāde “Latvijas gadsimts”, sadarbība ar Latvijas Mākslas akadēmiju izstādē “Vainagošanās” u.c.), gan arī izstāžu formas (dizaina) tapšanā, lai piedāvātu jaunas satura un dizaina interpretācijas, nodrošinātu piedāvājuma daudzveidību, piesaistītu jaunas auditorijas. Tāpat izstāžu veidošanu un satura komunikāciju aizvien būtiskāk raksturoja katrai izstādei piesaistītas daudzveidīgas tematisko pasākumu un publikāciju programmas, kas ne tikai ļāva uzturēt interesi par muzeja piedāvājumu, bet arī padziļināt attiecīgās tēmas saturisko interpretāciju, kas ne vienmēr ir iespējams izstādes formātā. Daļa no šī papildu piedāvājuma nodrošināta arī digitālā, attālināti pieejamā formātā.

Pētniecības darbā kā galvenie izaicinājumi pārskata periodā saglabājās kvalificētu speciālistu trūkums darba tirgū, muzeja plašais, daudzpusīgais profils un darbības virzieni, kas nosaka specifisku prasmju nepieciešamību personālam, pieaugoši cilvēkresursi, kas nepieciešami projektu

administrēšanai, vēstures un citu humanitāro zinātņu vājums un kvalificētu speciālistu trūkums Latvijā kopumā.

6.3. Izglītojošais darbs un komunikācija

Pārskata periodā izglītības un komunikācijas darbu ietekmēja vairāki faktori: iekārtošanās un darbs pagaidu ekspozīciju un izstāžu ēkā Brīvības bulvārī 32, globālā COVID-19 pandēmija, arī ilgtermiņa pārmaiņu procesi saistībā ar izglītības sistēmu, Latvijas demogrāfiju, digitālās pasaules lomas pieaugumu.

Apmeklējumu skaits laika posmā no 2015. gada līdz 2023. gadam ir bijis svārstīgs. Būtisks kritums saistīts ar Āraišu arheoloģiskā muzejparka nodaļas atdalīšanu no Latvijas Nacionālā vēstures muzeja 2017. gadā. (Āraišu arheoloģiskā muzejparka nodaļas apmeklējums bija 20–25 000 apmeklētāju gadā). Šo kritumu nebija iespējams pilnībā kompensēt, neskatoties uz panākto apmeklējumu palielinājumu esošajās un jaunradītajās ekspozīcijās Brīvības bulvārī 32. 2018. gadā valsts simtgade un izstāde "Latvijas gadsimts" gan ļāva pat pārsniegt 2016. gada rādītājus, bet 2019. gadā apmeklējumu skaits samazinājās. Dramatisks apmeklējumu kritums notika COVID-19 pandēmijas laikā, valstij ieviešot dažādus ierobežojumus kultūrvietu darbībā. Pēc pandēmijas apmeklējumu skaits diezgan strauji atgriezās iepriekšējā līmenī un pat to pārsniedza. Sakarā ar darbības atjaunošanu Rīgas pilī 2024. gada 31. maijā tika slēgta pagaidu pamatekspozīcija un izstāžu zāles Brīvības bulvārī 32. Minētā gada pirmajos trīs ceturkšņos apmeklētāju skaits bija 24021.

Apmeklētāju skaits gadā								
2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
44 351	44 947	29 797	45 168	32 738	9 621	4 809	26 523	39 403

Būtisku auditorijas daļu veido skolēnu apmeklējums grupās. Pārskata periodā organizētas ekskursijas un izglītojošas nodarbības klātienē un tiešsaistē. No 2015. gada līdz 2023. gadam izstādēs un ekspozīcijās noorganizētas 2773 ekskursijas, 2530 muzejpedagoģisko programmu nodarbības. 2024. gada pirmajos trīs ceturkšņos minētie rādītāji bija sekojoši: notikušas 234 ekskursijas, 124 muzejpedagoģiskās programmas. Gan novadīto ekskursiju, gan muzejpedagoģisko nodarbību kopējais skaits ir pieaudzis, to salīdzinot ar iepriekšējo pārskata periodu (2005–2014).

Pārskata periodā audzis arī muzejā organizēto tematisko pasākumu un lekciju kopskaits (825 pasākumi un lekcijas). Tas saistīts ar mērķtiecīgu pasākumu programmas veidošanu katras nozīmīgākas izstādes ietvaros. Ieviesti arī jaunu uz konkrētām auditorijām mērķēti pasākumu formāti: Vēlās otrdienas – lekciju un diskusiju pasākumi vēstures tēmu interesentiem, Ģimeņu dienas, Senioru dienas u.c.

Pārskata periodā īstenota aktīvu izstāžu darbība, piedāvājot tās kā muzejā, tā ārpus tā. No 2015. gada līdz 2023. gadam muzejs eksponējis 174 izstādes. Sabiedrības izglītošanu un informēšanu veicināja izstrādāto ceļojošo izstāžu eksponēšana skolās un citās izglītības un kultūras institūcijās, aptverot dažādas vietas Latvijas reģionos un ļaujot ar muzeja krājumu iepazīties

plašākam skatītāju lokam ārpus muzeja. Muzeja piedāvājumu papildināja ārtelpas izstādes. 2024. gada pirmajos trīs ceturkšņos muzejā bija skatāmas 12 izstādes (sešas no tām atklātas 2024. gadā), 8 ceļojošās izstādes eksponētas 10 vietās 14 reizes.

Tāpat veikts plašs un apjomīgs darbs digitālajā vidē (īpaši sociālajos tīklos). Kopš 2015. gada izveidotas un publicētas 360 virtuālās izstādes, galerijas, cita veida publikācijas, kurās tika izmantotas 6027 krājuma vienības. Pārskata periodā muzeja aktivitātes sociālajos tīklos būtiski paplašinājušās, ik gadus tās veidojot kā plānotu muzeja programmas daļu. 2020. gadā tika izveidota un turpmākajos gados attīstīta jauna muzeja digitālo resursu vietne eMuzejs (emuzejs.lnm.lv), kurā tiek apkopotas virtuālās izstādes un galerijas, pasākumu un konferenču ieraksti, brīvpieejas publikācijas. eMuzejā izveidotas arī divas sabiedrības iesaistes platformas “Gadsimta stāsti” un “Gadsimta albums”, kas tiek izmantotas gan komunikācijā, gan izstāžu veidošanā un krājuma papildināšanā.

Lai uzturētu saikni ar muzeja potenciālo apmeklētāju un dalītos ar sabiedrību informācijā par muzeja krājumu, pētnieku darbu, muzejs īsteno ārējās komunikācijas pasākumus muzeja mājas lapā www.lnm.lv, sociālo tīklu vidē *Facebook.com*, *Instagram.com*, *X.com*, kā arī sadarbojoties ar interneta un konvencionālajiem medijiem. Publikāciju skaita un kvalitātes pieaugumam sekojis arī muzeja sociālo tīklu kontu lietotāju un skatījumu skaits. Tāpat regulāri izdots 2011. gadā aizsāktais elektroniskais izdevums LNM Ziņnesis. Jaunu auditorijas segmentu pārskata periodā veidoja tiešsaistes pasākumu skatītāji un muzejpedagoģisko programmu dalībnieki tiešsaistē.

Pārskata periodā veikti arī dažādi auditorijas un muzeja tēla izpētes pasākumi. No tiem nozīmīgākais ir 2020. gadā sadarbībā ar Latvijas Kultūras akadēmijas veiktais muzeja tēla pētījums.

2023.–2024. gadā izstrādāta jauna Latvijas Nacionālā vēstures muzeja zīmola stratēģija un komunikācijas plāns, bet 2024. gadā realizēta muzeja pārzīmološana, jaunas mājaslapas un aplikācijas izveide, kas ir daļa no pasākumu kopuma, atgriežoties Rīgas pilī.

6.4. Starptautiskās sadarbības darbs

Pārskata periodā turpināts realizēt sadarbības programmu ar Lietuvas Nacionālo muzeju Viļņā, kur Baltu arheoloģijas projekta ietvaros 2016. gadā izdots kuršiem veltītā kataloga 2. sējums – “Kuršiai. Genties kultūra: papuošalai ir nešiosena. The Curonians. Tribal Culture According to the Ornaments and Wear” un sagatavots 3. sējums. Polijas projekta ietvaros kopdarbā ar Polijas Valsts arheoloģijas muzeju sagatavots izdevums “Hereditas aestiorum” IV sējums. Sadarbībā ar Vācijas Šlezvīgas-Holšteinas federālās zemes Arheoloģijas muzeju turpināta Grobiņas kompleksa pētniecība. Sadarbībā ar Igaunijas institūcijām uzsākta Latvijas senlietu kolekcijas un K. G. Zīvera arheoloģisko izrakumu kolekcijas apzināšana un izpēte Tartu universitātes Arheoloģijas un vēstures institūtā.

2015. gada Latvijas Prezidentūras ES Padomes kultūras programmas ietvaros izstāde “Dzintars – Baltijas jūras dārgakmens” eksponēta Baltkrievijā un Ukrainā. 2017. gadā sadarbībā ar Čehijas vēstniecību Latvijā tika realizēta izstāde “Prāgas pavasara izskaņa. Jana Palaha traģiskais protests”. 2018. gadā sadarbībā ar Baltkrievijas Nacionālo mākslas muzeju un Lietuvas Nacionālo

muzeju Latvijas simtgades atzīmēšanas ietvaros realizētas izstādes Minskā un Viļņā. 2021.-2023. gadā sadarbībā ar Lietuvas Nacionālo muzeju, Igaunijas vēstures muzeju, Lietuvas Banku, Igaunijas Bankas muzeju sagatavota un realizēta izstāde “100 Years: Litas, Lats, Kroon/Mūsu 100 gadi: lits, lats, krona” Viļņā, Rīgā un Tallinā.

6.5. Muzeja infrastruktūras uzturēšana un attīstība

Pārskata periodā nodrošinātas visu muzeja funkciju īstenošanas iespējas, iespēju robežās samazinātas Rīgas pils ugunsgrēka sekas, atstājot cietušās telpas un pārkārtojot darba telpas un glabātavas, sekmīgi realizēta pārvākšanās uz pagaidu telpām Lāčplēša ielā 106/108 (krājums) un Brīvības bulvārī 32 (ekspozīcija), kur muzejs 2015. gadā atjaunoja visu savu funkciju darbību. 2015.–2023. gadā veikts apjomīgs darbs Rīgas pils reģenerācijas un Muzeju krātuvju projektu izstrādē un to praktiskā īstenošanā. 2020. gadā realizēta krājuma, aprīkojuma un darbinieku pārcelšana no pagaidu telpām Lāčplēša ielā 106 uz Muzeju krātuvju kompleksu Pulka ielā 8. Veikta glabātavu esošā aprīkojuma demontāža un montāža, jauna aprīkojuma iegāde un montāža, restaurācijas specializēto darba galdu un iekārtu iegāde un uzstādīšana, kā arī darba vietu mēbeļu muzeja darbinieku un apmeklētāju vajadzībām iegāde un uzstādīšana. 2024. gadā realizēta ekspozīciju demontāža un darbinieku pārcelšana no pagaidu telpām Brīvības bulvārī 32 uz Rīgas pils konventa 1. un 2. kārtas ietvaros renovētajām telpām.

2015. gadā veikts darba telpu un glabātavu remonts un labiekārtošana Tautas frontes muzeja nodaļā. 2015.–2016. gadā izdarīta pamatklāsta renovācija Āraišu arheoloģiskajā muzejparka nodaļā. Visā pārskata periodā norisinājušies darbi Dauderu nodaļas labiekārtošanā. Veikts ēkas jumta remonts un pārkārtošanas darbi, telpu remontdarbi, to skaitā sienu apdares atjaunošana, grīdas parketa atjaunošana, griestu restaurācija, elektroinstalācijas nomaiņa un pilnveidošana, apmeklētāju tualešu modernizācija u. c. Pilnveidota ēkas un teritorijas videonovērošana. Realizēta Dauderu dārza labiekārtošana un apzaļumošana atbilstoši izstrādātajam teritorijas projektam. Veikti arī Dauderu ēkas izpētes darbi un izstrādāts būvprojekts balkona, terases, pamatu un cokola atjaunošanai un restaurācijai.

6.6. Publiski pieejamie dokumenti par darbību pārskata periodā

Mājaslapā www.lnvm.lv ik gadu tiek publicēts gada publiskais pārskats, kas sniedz informāciju par svarīgākajiem paveiktajiem darbiem un sasniegtajiem rezultatīvajiem rādītājiem. Tāpat minētās ziņas atrodamas portālā www.kulturasdati.lv

7. Pārskats par iepriekšējās akreditācijas ieteikumu izpildi

	<i>Akreditācijas komisijas ieteikums</i>	<i>Veiktie pasākumi ieteikuma izpildei</i>
1.	Veikt Tautas frontes muzeja integrēšanai Muzeja struktūrā nepieciešamos pasākumus, tai skaitā noslēgt līgumu ar Tautas frontes muzeja sabiedrisko padomi un veikt grozījumus Noteikumos, saskaņojot tos ar Kultūras ministriju	Tautas frontes muzeja darbība LNVM struktūrā norit sekmīgi. Notikusi integrēšana gan krājuma darbā, gan darbā ar sabiedrību. Veikti grozījumi LNVM Nolikumā

2.	Turpināt no Latvijas Universitātes Vēstures institūta 2003. gadā pārņemtās arheoloģiskās kolekcijas zinātnisko apstrādi un iekļaušanu Muzeja krājumā	Turpināta Latvijas Universitātes Latvijas vēstures institūta 2003. gadā pārņemtās arheoloģiskās kolekcijas zinātniskā apstrāde un iekļaušana Muzeja krājumā. 2014.–2024. gadā krājumā pieņemti 44 730 priekšmeti no Latvijas vēstures institūta kolekcijām (pamatkrājumā iekļauti 42 027 priekšmeti, palīgkrājumā 2703 priekšmeti). Darbs turpinās
3.	Turpināt rūpīgi sekot krājuma glabāšanas apstākļiem pagaidu krātuvē un iespēju robežās nodrošināt Muzeja priekšmetu saglabāšanai nepieciešamos apstākļus	Kopš 2020. gada muzeja krājums pamatā tiek glabāts Muzeju krātuvē Pulka ielā 8, nodrošinot un ievērojot Noteikumus par Nacionālo muzeju krājumu ietvertās prasības
4.	Turpināt veidot Muzeja tēlu un vairot tā atpazīstamību	Turpinās darbs ar sabiedrību, informējot par norisēm muzejā, reklamējot visas muzeja darbības jomas. Veiksmīgi darbojas LNVM mājaslapa, izveidota digitālo resursu vietne eMuzejs, turpina iznākt ikmēneša elektroniskais LNVM Ziņnesis. Aktīvi tiek papildināti un lietoti LNVM, Dauderu nodaļas, Tautas frontes muzeja nodaļas konti sociālajos tīklos. Notikusi muzeja pārzīmološana, atgriezoties Rīgas pilī
5.	Turpināt meklēt iespējas apmeklētājiem nepieciešamās infrastruktūras nodrošināšanai Āraišu arheoloģiskajā muzejparkā	No 2017. gada 1. februāra Āraišu arheoloģiskais muzejparka, kas kopš 2008. gada atradās muzeja struktūrā, tika nodots Amatas novada pašvaldības pārziņā

8. Darbības spēju izvērtējums

Stiprās puses:

Mērķtiecīga attīstība un pieredze

Unikāls un daudzpusīgs krājums

Muzeja darbības virzienu daudzveidība

Ekspozīciju izvietojums ēkās ar lielu kultūrvēsturisko vērtību

Plašs pakalpojumu piedāvājums un iestrādes darbam ar dažādām auditorijām

Nozīmīga, arvien pieaugoša, zinātniski pētnieciskā darbība

Muzeja rīcībā esošo resursu sabalansētība, racionāla un efektīva izmantošana

Izvirzītajiem mērķiem un uzdevumiem atbilstoša muzeja struktūra un pārvaldes sistēma

Darbinieku profesionalitāte un kompetence

Starptautiskās sadarbības pieredze

Vājās puses:

Infrastruktūras problēmas, saistītas ar Rīgas pils kastelas rekonstrukcijas un restaurācijas projekta 3. kārtas termiņu un finansējuma realizācijas neskaidrību

Nepietiekama muzeja atpazīstamība, saistīta ar ilgstošu darbību pagaidu telpās, nepietiekamiem resursiem mārketinga aktivitātēm

Ierobežotas iespējas piesaistīt finansējumu, kas neļauj realizēt visas radošās ieceres

Darbības elastības trūkums, ko nosaka valsts tiešās pārvaldes iestādes statuss

Iespējas:

Muzeja potenciāls auditorijas piesaistei

Rekonstruētā Rīgas pils kastelas 1.-2. kārtas daļa kā jauna apmeklējuma vieta

Muzeja infrastruktūras tālāka attīstība

Muzeja atpazīstamības uzlabošana, piedāvājuma dažādošana, kvalitātes uzlabošana un informācijas par to pilnveidošana

Tehnoloģisko iespēju uzlabošana krājuma pieejamībā un ekspozīcijās un izstādēs

Papildus finansējuma ieguve, iesaistoties starptautisku projektu organizēšanā un realizēšanā

Darbinieku izglītības un profesionālās varēšanas paaugstināšana

Spējīgu un motivētu darbinieku piesaiste muzejam kā vienam no nozares līderiem

Problēmu apzināšana, secinājumu izdarīšana un trūkumu novēršana

Draudi:

Starptautiskās situācijas un valsts ekonomiskā stāvokļa pasliktināšanās

Iespējamā ilgstošā aizkavēšanās Rīgas pils kastelas atjaunošanas projekta īstenošanā un nepietiekamas investīcijas to īstenošanai

Infrastruktūras stāvokļa pasliktināšanās tendences Dauderu un Tautas frontes muzeja nodaļās

Muzejā veicamo darbu un funkciju palielināšanās bez atbilstoša resursu nodrošinājuma

Muzeja darbinieku nepietiekama atalgojuma jautājums

Darbinieku nespēja vai nevēlēšanās piemēroties nepieciešamajām pārmaiņām

Valsts iedzīvotāju skaita samazināšanās un ārzemju tūristu plūsmas iztrūkums

Kvalificētu darbinieku piesaistes problēmas specifiskās muzeja darba jomās

Secinājumi:

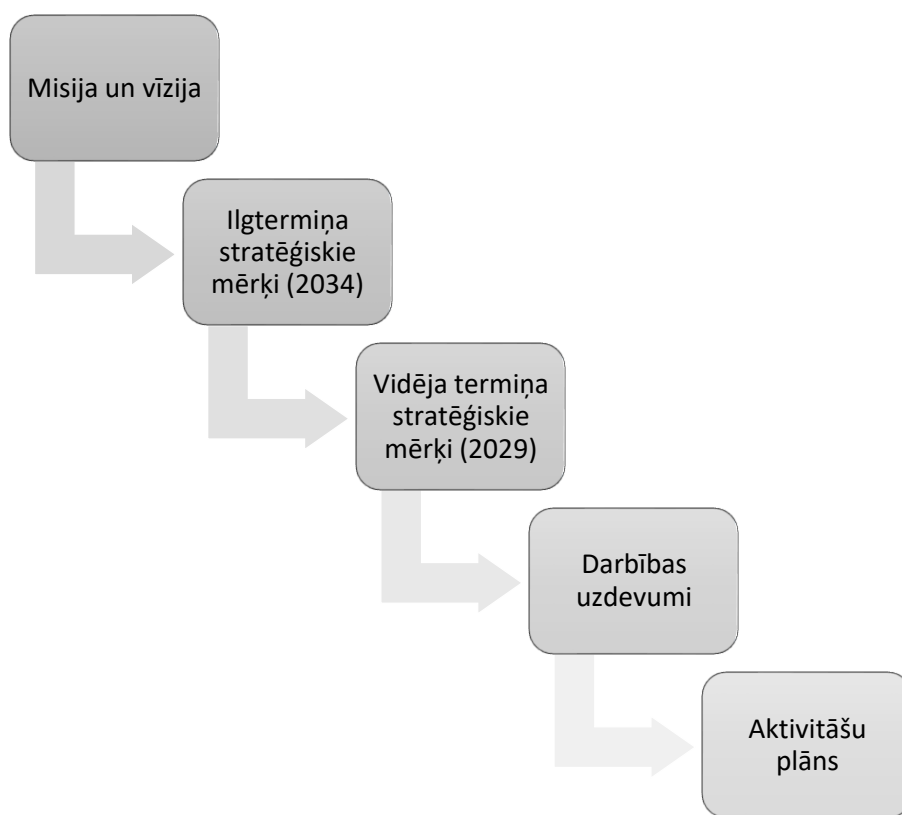
Muzeja stiprās puses un iespējas kopumā novērš vājo pušu un draudu radīto risku ietekmi uz muzeja mērķtiecīgu un pilnvērtīgu attīstību.

II

Stratēģiskā daļa

1. Vīzija, stratēģiskie mērķi, darbības uzdevumi un īstenojamās aktivitātes

Stratēģiskie mērķi un veicamie uzdevumi definēti vairākos līmeņos: pirmkārt, ņemot vērā muzeja misiju, kas definēta iestādes nolikumā un vīzijā; otrkārt, ar stratēģiskajiem mērķiem definējot ilgtermiņa attīstību (10 gadu termiņā), treškārt, izvirzot vidēja termiņa (5 gadu) stratēģiskos mērķus, darbības uzdevumus un aktivitātes.

Vīzija

Latvijas Nacionālais vēstures muzejs ir aizrautīgs, lietpratīgs un uzticams Latvijas vēstures skaidrotājs, kas mijiedarbībā ar sabiedrību veicina tās interesi un izglītošanu par vēsturi un kultūrvēsturisko mantojumu. Muzejam ir svarīga loma Latvijas vēstures pētniecībā un popularizēšanā dažādām auditorijām. Muzeju atzinīgi vērtē gan Latvijas, gan pasaules muzeju vidū, tas ir viens no populārākajiem Latvijas vēstures un kultūras izzinātāju galamērķiem.

Sasniedzamais ilgtermiņa rezultāts (2034)

LNVM ir nozīmīgs galamērķis ar pieaugošu nozīmi vietējiem un ārzemju apmeklētājiem. Muzejam ir jauna pamatekspozīcija, kas izvietota atjaunotajā Rīgas pilī. Atjaunota ekspozīcija Tautas frontes muzejā un uzlabota Dauderu nama infrastruktūra, ļaujot paplašināt ekspozīciju telpas.

Izstādes, izdevējdarbība, dažādi publiskās vēstures (vēstures komunikācijas) produkti virza muzeja krājuma izpēti, nozīmīgu Latvijas vēstures, arheoloģijas, etnogrāfijas, numismātikas tēmu interpretāciju un reizē ir laikmetīgi, auditorijas interesēm relevanti. LNVM ir sabiedrībā atpazīstams kā zinošs dažādu Latvijas vēstures tēmu skaidrotājs. Interesentu un speciālistu auditorijas izmanto gan muzeja pētniecības rezultātus, gan arī kolekcijas, kas ir plaši pieejamas arī digitālā formātā; regulāri notiek starptautiska mēroga sadarbības projekti izstāžu un pētniecības jomā.

Muzeja darbību, kompetences pētniecībā, krājuma darbā un restaurācijā, izglītojošo un citu norišu veidošanā nodrošina kvalificēts un motivēts muzeja personāls ar vairāk nekā 7 zinātņu doktoriem.

Ilgtermiņa stratēģiskie mērķi (2034)

- Paplašināt LNVM piedāvājumu Rīgas pilī kastelas rekonstrukcijas 3. kārtā atjaunojamajās telpās (t.sk. jauna pamatekspozīcija, pastāvīgās un mainīgās izstādes), lai nodrošinātu pieaugošu LNVM kā galamērķa nozīmi vietējam un starptautiskajai auditorijai.
- Uzlabot darbības iespējas un piedāvājumu LNVM Tautas frontes muzejā un Dauderos, veicot infrastruktūras atjaunošanu un papildinot vai atjaunojot ekspozīciju.
- Attīstīt zinātniski nozīmīgu un sabiedrības vajadzībām relevantu izstāžu programmu, izdevējdarbību un publiskās vēstures (vēstures komunikācijas) pasākumu kopumu, lai virzītu krājuma izpēti, nozīmīgu Latvijas vēstures, arheoloģijas, etnogrāfijas, numismātikas tēmu interpretāciju un pozicionētu muzeju kā sabiedrībā atpazīstamu un uzticamu dažādu vēstures tēmu skaidrotāju.
- Nodrošināt ilgtspējīgu LNVM krājuma papildināšanu, saglabāšanu un pieejamību, t.sk. digitālā formātā.

- Veidot un stiprināt kvalificētu un motivētu speciālistu personālu ar vismaz 7 zinātņu doktoriem dažādās muzeja aptvertajās jomās.
- Attīstīt regulāru starptautisko sadarbību izstāžu un pētniecības projektu veidošanai, kas dod plašāku dimensiju muzeja piedāvājumam un veicina muzeja kompetences.

Sasniedzamais vidēja termiņa rezultāts (2029):

Sekmīgi atjaunota LNVM darbība Rīgas pilī rekonstrukcijas 1.–2. kārtā izbūvētajās telpās ar jaunu ekspozīciju piedāvājumu un daudzveidīgu norišu programmu. Pieaudzis muzeja apmeklējums un uzlabojusies LNVM atpazīstamība. To sekmē rekonstruētās Rīgas pils telpu un jauno ekspozīciju kvalitātes, īstenotie komunikācijas pasākumi.

Pilnvērtīgi izmantojot jauno ekspozīciju radīšanā ieguldīto zināšanu resursu, notiek regulāras konferences, izdevējdarbība un starptautiskā sadarbība. Muzejs ir aktīvs Latvijas vēstures tēmu skaidrotājs un dokumentētājs, mijiedarbībai ar auditoriju mērķtiecīgi izmantojot dažādus norišu formātus, fizisko un digitālo vidi. Muzeja speciālisti ir motivēti sasniegt jaunus saturiski kvalitatīvus zinātniskā darba rezultātus un veidot radošu piedāvājumu sabiedrībai; ieviešot muzeja zīmola stratēģiju, uzlabota iekšējā komunikācija un stiprināta orientācija uz kopīgu mērķu īstenošanu.

Krājuma darbā muzejs sekmīgi pielāgojies mūsdienu digitālās vides noteiktajām pārmaiņām, spēj pilnvērtīgi izmantot tā priekšrocības un komplektēt digitāli radītu krājumu.

Lai īstenotu ilgtermiņa attīstības mērķus, vidēja termiņa posmā atjaunināta Rīgas pils 3. kārtas telpā izbūvējamo ekspozīciju koncepcija, kā arī Tautas frontes muzeja ekspozīcijas un publiskās darbības koncepcija.

Vidēja termiņa stratēģiskie mērķi (2029)

- Izbūvēt ekspozīcijas LNVM Rīgas pils kastelas rekonstrukcijas 1.–2. kārtā atjaunotajās telpās un nodrošināt to pieejamību sabiedrībai.
- Nodrošināt muzeja apmeklējuma skaita pieaugumu pēc LNVM Rīgas pils atkalatvēršanas apmeklētājiem.

- Īstenot pasākumu, konferenču un izdevējdarbības programmu, primāri izmantojot jauno LNVM Rīgas pils ekspozīciju sagatavošanā ieguldītos resursus, aktualizētās tēmas, pētītās kolekcijas.
- Turpināt pilnveidot krājuma komplektēšanu, saglabāšanu un pieejamību sabiedrībai.
- Veidot un stiprināt kvalificētu un motivētu speciālistu personālu, veicinot promocijas darbu izstrādi, pieredzes apmaiņu, kā arī piederību muzejam, tā vērtībām, misijai un vīzijai.
- Nodrošināt LNVM ekspozīciju darbības ilgtspēju, t.sk. izveidot jaunas LNVM Tautas frontes muzeja ekspozīcijas un publiskās darbības koncepciju, kā arī aktualizēt LNVM pamatekspozīcijas Rīgas pilī koncepciju (Rīgas pils 3. kārtas telpu apjomā).

Akreditācijas periodam (2025–2029) izvirzītie prioritārie attīstības virzieni

1. prioritāte
Turpināt Rīgas pils projekta īstenošanu
2. prioritāte
Turpināt pilnveidot krājuma komplektēšanu, saglabāšanu un pieejamību sabiedrībai
3. prioritāte
Turpināt veidot Latvijas Nacionālo vēstures muzeju kā nacionāli un starptautiski nozīmīgu vēstures un kultūras mantojuma izpētes un popularizēšanas centru

1. prioritāte. Turpināt Rīgas pils projekta īstenošanu

Stratēģiskais mērķis	Darbības uzdevums
1.1. Īstenot LNVM Rīgas pils ekspozīciju projektus rekonstrukcijas projekta 1.–2. kārtas apjomā un nodrošināt to pieejamību sabiedrībai, lai padziļinātu interesi par Latvijas vēsturi un kultūru, nodrošinātu muzeja konkurētspēju Latvijā un reģionālā mērogā un apmeklētāju skaita pieaugumu.	1.1.1. Iekārtot ekspozīcijas un uzsākt to darbību Rīgas pils kastelas rekonstrukcijas 1.–2. kārtā renovētajās telpās
	1.1.2. Informēt sabiedrību par piedāvājumu Rīgas pilī, iedzīvinot jauno zīmolu un vizuālo identitāti, īstenojot komunikācijas aktivitātes un pasākumu programmas
	1.1.3. Nodrošināt ar ekspozīcijām saistītu tematisko pasākumu programmu, izdevējdarbību, konferenču programmu u.c. piedāvājumu
1.2. Nodrošināt LNVM ekspozīciju un izstāžu darbības ilgtspēju Rīgas pilī	1.2.1. Aktualizēt un pilnveidot Rīgas pils ekspozīciju koncepciju “Daudzveidīgā vēsture – Latvijas Nacionālais vēstures muzejs Rīgas pilī” (2016), atjaunināt Latvijas vēstures pamatekspozīcijas koncepciju un struktūru
	1.2.2. Rast risinājumu izstāžu zāles izveidei Rīgas pilī pirms rekonstrukcijas 3. kārtas īstenošanas, lai nodrošinātu mainīgo izstāžu norisi
	1.2.3. Regulāri aktualizēt Rīgas pils kastelas rekonstrukcijas un restaurācijas 3. kārtas nepieciešamību
	1.2.4. Rast risinājumu, lai palielinātu pilī pieļaujamā apmeklētāju skaita limitu, izveidojot papildus evakuācijas izeju pirms 3. kārtas īstenošanas

Aktivitāšu plāns, sasniedzamie kvalitatīvie un kvantitatīvie rezultāti

Aktivitāte	Kvalitatīvie rezultāti	Kvantitatīvie rezultāti (2025-2029)	Izpildes laiks	Finanšu avoti
<i>1.1.1. Iekārtot ekspozīcijas un uzsākt to darbību renovētajā Rīgas pils kastelas 1.-2. kārtas apjomā</i>				
Izveidot ekspozīcijas “Straumējot laiku”	Jauns, kvalitatīvs piedāvājums	4 jaunu ekspozīciju izveide	2025-2028	Budžets, ERAF

Aktivitāte	Kvalitatīvie rezultāti	Kvantitatīvie rezultāti (2025-2029)	Izpildes laiks	Finanšu avoti
(2025) "Livonijas pils" (2026), "Rīgas pils vēsture" (2026-2027), "Sakrālā māksla" (2027-2028)	<p>apmeklētājiem Latvijas vēstures un kultūras izziņai.</p> <p>Resurss muzeja atpazīstamības un tēla stiprināšanai.</p> <p>Jauna zināšanu bāze muzeja pasākumiem, izdevējdarbībai, sadarbībām, personāla izaugsmei</p>	Apmeklējuma pieaugums par 20%		
Izveidot un ieviest ar ekspozīcijām saistīto izglītojošo piedāvājumu	Atjaunināts piedāvājums skolēnu auditorijai; nodrošināts atbalsts izglītībai vēstures un sociālajā jomā	2-3 jaunas izglītojošās programmas vai tematiskās ekskursijas. Apmeklējuma pieaugums par 20%	2025-2028	Budžets, projektu konkursi
Analizējot esošā piedāvājuma lietojuma statistiku veidot papildus rīkus ekspozīciju apskatei (audiogidi un to papildus valodas, maršruts apmeklētājiem ar funkcionāliem traucējumiem u.c.)	Uzlabota muzeja pieejamība; stiprināta muzeja kompetence, apgūstot un ieviešot pieejamības uzlabojumus	2-3 jaunas piedāvājuma iespējas ekspozīciju apskatei	2025-2029	Budžets, projektu konkursi
1.1.2. Sabiedrības informēšana par piedāvājumu Rīgas pili, iedzīvinot jauno zīmolu, īstenojot komunikācijas aktivitātes un pasākumu programmas				
Attīstīt sociālo tīklu komunikācijas saturu un formātus, t.sk. apsvērt video formāta lietojuma paplašināšanu jauniešu auditorijai un izglītojošā piedāvājuma veidošanai (tiešsaistes lekcijas, podkāstu ieraksti)	Nodrošināta informācijas pieejamība; nodrošināta komunikācijas formāta atbilstība lietotāju prasībām	>100 publikācijas ik gadu muzeja sociālajos tīklos Sociālo tīklu sekotāju skaita kopējais pieaugums par 10%	2025-2029	Budžets, projektu konkursi

Aktivitāte	Kvalitatīvie rezultāti	Kvantitatīvie rezultāti (2025-2029)	Izpildes laiks	Finanšu avoti
Nodrošināt publikācijas dažādos medijos par LNVM un jauno ekspozīciju	Nodrošināta informācijas pieejamība par muzeju; uzlabota muzeja spēja sasniegt auditoriju	>10 publikācijas ik gadu	2025-2029	Budžets
Pilnveidot informācijas pieejamību par muzeju ārvalstu tūristiem un sadarbības tūrisma jomā (t.sk. iespēju robežās arī maksas reklāma sociālajos tīklos)	Uzlabota informācijas pieejamība un muzeja spēja sasniegt auditoriju; izveidotas partnerības muzeja mērķu sasniegšanai	Ārvalstu tūristu apmeklējuma pieaugums par 20% Izveidota sadarbība ar 3-5 uzņemošā tūrisma kompānijām	2025-2029	Budžets
Ieviest un uzturēt vienotus komunikācijas principus un vizuālo identitāti	Uzlabota muzeja atpazīstamība; stiprināta muzeja kā vienas institūcijas identitāte un piederība tai	>30 reklāmas un informatīvās afišas gadā	2025-2026	Budžets
Rīkot informatīvus pasākumus noteiktu mērķauditoriju pārstāvjiem; iespēju robežās veidot brīvprātīgo un muzeja atbalstītāju kopienas	Paplašināta muzeja auditorija, uzturēta atgriezeniskā saite; izveidotas partnerības muzeja mērķu sasniegšanai	1-2 pasākumi gadā Kopējais apmeklējuma pieaugums par 20%	2025-2029	Budžets
<i>1.1.3. Nodrošināt ar jaunajām ekspozīcijām saistīto izdevējdarbību, tematisko pasākumu programmu, konferenču u.c. piedāvājumu</i>				
Izdot ekspozīciju katalogus un citus ar ekspozīcijām saistītus izdevumus	Ilgspējīgs pētniecības procesa rezultāts; veikta vēstures komunikācija, zināšanu tālāknodošana	Pārskata periodā 2-4 izdevumi. Augošs muzeja produktu klāsts	2025-2029	Budžets, projektu konkursi
Īstenot ar jaunatvērto ekspozīciju tematiku saistītu starptautisku konferenču projektus	Stiprināta starptautiskā sadarbība un muzeja atpazīstamība; veicināta muzeja speciālistu kompetence	1-3 starptautiskas konferences pārskata periodā	2025-2029	Budžets, projektu konkursi
Īstenot tematisko pasākumu ciklus jaunatvērtajās ekspozīcijās	Nodrošināts jauns piedāvājums apmeklētājiem pirmreizēja un atkārtota apmeklējuma veicināšanai.	>10 tematiskie pasākumi gadā	2025-2029	Budžets, projektu konkursi

Aktivitāte	Kvalitatīvie rezultāti	Kvantitatīvie rezultāti (2025-2029)	Izpildes laiks	Finanšu avoti
	Īstenota vēstures komunikācija. Stiprināta LNVMM kā zināšanu apmaiņas vietas un kultūrvietas loma			
1.2.1. Rīgas pils ekspozīciju koncepcijas “Daudzveidīgā vēsture – Latvijas Nacionālais vēstures muzejs Rīgas pilī” (2016) izvērtēšana un pilsneide; Latvijas vēstures pamatekspozīcijas koncepcijas un struktūras atjaunināšana				
Aktualizēt LNVMM Rīgas pils ekspozīciju un muzeja pamatekspozīcijas koncepciju un struktūru	Nodrošināta augsta LNVMM Rīgas pils 3. kārtā izbūvējamo ekspozīciju gatavības pakāpe un muzeja relevance aktuālajām tendencēm vēstures zinātnē, muzeju nozarē. Nodrošināta iespēja operatīvi reaģēt uz iespējamajām izmaiņām Rīgas pils 3. kārtas projektā	Izstrādāts koncepcijas dokuments	2027-2029	Budžets
1.2.2. Rast risinājumu izstāžu zāles izveidei Rīgas pilī pirms rekonstrukcijas 3. kārtas īstenošanas, lai nodrošinātu mainīgo izstāžu norisi				
Nodrošināt regulāru sadarbību ar atbildīgajām valsts institūcijām, VNĪ, piedāvājot problēmas risinājuma variantus	Nodrošināta infrastruktūra muzeja pamatfunkciju īstenošanai	1-2 aktivitātes (tikšanās, vēstules, publikācijas) par 3. kārtas īstenošanas problemātiku ik gadu	2025-2028	Budžets
1.2.3. Aktualizēt nepieciešamību veikt Rīgas pils kastelas 3. kārtas renovācijas darbus				
Nodrošināt informāciju par Rīgas pils kastelas rekonstrukcijas projektu publiskajā vidē	Veicināta izpratne par Rīgas pils kastelas rekonstrukcijas projekta stāvokli, tā problēmām, mazināts priekšstats par Rīgas pils rekonstrukcijas pabeigtību	Publikācijas mājas lapā, informācija citos medijos, sociālajos tīklos (3-5 informēšanas pasākumi/publikācijas gadā)	2025-2029	Budžets
Regulāri aktualizēt projekta īstenošanas	Veicināti priekšnoteikumi, lai	1-2 aktivitātes (tikšanās, vēstules,	2025-2028	Budžets

Aktivitāte	Kvalitatīvie rezultāti	Kvantitatīvie rezultāti (2025-2029)	Izpildes laiks	Finanšu avoti
nepieciešamību atbildīgajām institūcijām	muzeja pamatfunkciju veikšanai nodrošinātu pilnvērtīgu publisko infrastruktūru	publikācijas) par 3. kārtas īstenošanas problemātiku ik gadu		
Iespēju robežās veikt arheoloģiskos izrakumus nepētītajos laukumos Rīgas pilī (LNVM nodrošinot arheoloģisko uzraudzību un darbu vadīšanu, VNĪ – tehnisko darbu nodrošinājumu)	Nodrošināti priekšdarbi Rīgas pils rekonstrukcijas tālākvirzīšanai. Pabeidzot arheoloģisko izpēti mazināti pārprojektēšanas riski būvniecības procesā Uzlabota darbinieku kvalifikācija, pieredze izrakumu veikšanā.	Papildināts muzeja krājums	2026-2029	Budžets, projektu konkursi, VNĪ
<i>1.2.4. Rast risinājumu, lai palielinātu pili pieļaujamā apmeklētāju skaita limitu, izveidojot papildus evakuācijas izeju pirms 3. kārtas īstenošanas</i>				
Nodrošināt regulāru sadarbību ar atbildīgajām valsts institūcijām, VNĪ, piedāvājot problēmas risinājuma variantus	Nodrošināta infrastruktūra muzeja pamatfunkciju īstenošanai	1-2 aktivitātes (tikšanās, vēstules, publikācijas) ik gadu	2025-2028	Budžets

LNVM Rīgas pils projekta stratēģiskās ietekmes novērtējums

LNVM Rīgas pils ekspozīciju iekārtošana un ar to saistītais piedāvājums ir ilgstoša LNVM prioritāte, t.sk. iepriekšējos stratēģijas darbības periodos. To nosaka vairāki apsvērumi:

- nepieciešamība pēc muzeja pamatfunkciju veikšanai atbilstošas infrastruktūras un aprīkojuma;
- nepieciešamība atjaunināt muzeja piedāvājuma klāstu, lai nodrošinātu konkurētspēju un apmeklētāju, t.sk. tūrisma plūsmu; apmeklētāju gaidas pēc jauna, mūsdienīga piedāvājuma izcēla arī 2021. gadā veiktais LNVM tēla pētījums;
- nepieciešamība uzlabot pakalpojumu pieejamību, t.sk. ņemot vērā dažādu auditoriju vajadzības.

Rīgas pils kastelas rekonstrukcija (pasūtītājs – “Valsts nekustamie īpašumi”) un LNVM plānotā un administrētā ekspozīciju iekārtošana renovētajās telpās, piesaistot valsts budžeta un ERAF finansējumu, dos pozitīvu ietekmi muzeja kopējās attīstības stratēģijas īstenošanā, valsts kultūrpolitikas mērķu īstenošanā, kā arī tūrisma piesaistē vairākos aspektos:

- tiks nodrošināts jauns piedāvājums vietējam un starptautiskajam tūrismam un plānots, ka, realizējot Rīgas pils projektu, iespējams nodrošināt muzeja apmeklējuma pieaugumu vismaz par 20%;
- kultūras norišu un tūrisma aprītē iekļauta Rīgas pils kā būtiska Rīgas pilsētas vēsturiskā centra daļa, unikāls arhitektūras un vēstures piemineklis;
- ieviešamie jaunie pakalpojumi (ekspozīcijas, audiogidi, izglītojošās programmas u.c.), kā arī tiem noteiktais jaunais cenrādis nodrošinās arī lielāku muzeja pašu ieņēmumu apjomu;
- tiks ieviesti jauni, inovatīvi pakalpojumi, t.sk. digitālajā jomā (audiogids, digitālā interaktivitāte ekspozīcijās), kas uzlabos sniegtā pakalpojuma pievilcību un pieejamību arī personām ar funkcionāliem traucējumiem;
- Rīgas pils kastelā daļēji atrisināti fiziskās pieejamības jautājumi (atbilstoši to īstenošanas iespējām vēsturiskā ēkā);
- ar jauno ekspozīciju piedāvājumu saistītie komunikācijas pasākumi, tematisko pasākumu programmas, pasākumi specifiskām mērķauditorijām (skolēni, seniori u.c.), kā arī muzeja tradicionāli īstenotie bezmaksas pasākumi nodrošinās dažādu sabiedrības grupu iekļaušanu, sadarbību ar tām.

2. prioritāte. Turpināt pilnveidot krājuma komplektēšanu, saglabāšanu un pieejamību sabiedrībai

Mērķis: nodrošināt Latvijas Nacionālā vēstures muzeja krājuma ilgtspēju.

Stratēģiskais mērķis	Darbības uzdevums
3.1. Nodrošināt krājuma priekšmetu saglabātību	3.1.1. Turpināt krājuma priekšmetu individuālā iesaiņojuma nomaiņu
	3.1.2. Uzlabot gleznu kolekcijas glabāšanas apstākļus
	3.1.3. Palielināt iespējas arheoloģiskā materiāla priekšmetu konservācijā un restaurācijā, risinot akūtas priekšmetu saglabātības problēmas
2.2. Nodrošināt ilgtspējīgu krājuma komplektēšanu un pieejamību sabiedrībai	2.2.1. Veikt krājuma papildināšanu saskaņā ar krājuma komplektēšanas politiku
	2.2.2. Risināt ar digitāli radīto krājumu saistītos konceptuālos un praktiskos izaicinājumus
	2.2.3. Pilnveidot krājuma informatīvās sistēmas

Aktivitāšu plāns, sasniedzamie kvalitatīvie un kvantitatīvie rezultāti

Aktivitāte	Kvalitatīvie rezultāti	Kvantitatīvie rezultāti (2025-2029)	Izpildes laiks	Finanšu avoti
2.1.1. Turpināt krājuma priekšmetu individuālā iesaiņojuma nomaiņu				
Veikt krājuma iesaiņojuma maiņu	Uzlaboti krājuma saglabāšanas apstākļi	Nomainīts iesaiņojums ap 35000 muzeja priekšmetiem	2025-2029	Budžets
2.1.2. Uzlabot gleznu kolekcijas glabāšanas apstākļus				
Nodrošināt gleznu glabātavu ar trūkstošo aprīkojumu	Uzlaboti krājuma priekšmetu glabāšanas apstākļi	Nodrošināta ap 100 muzeja krājuma priekšmetu saudzīga saglabāšana	2025-2027	Budžets
2.1.3. Palielināt iespējas arheoloģiskā materiāla priekšmetu konservācijā un restaurācijā, risinot akūtas saglabātības problēmas				
Izstrādāt darbības plānu restaurēto, bet pagaidu glabātavā Lāčplēša ielā 106 atkārtotiem korozijas procesiem pakļauto arheoloģiski iegūto priekšmetu saglabāšanai	Pilnveidota muzeja kompetence un veiktspēja arheoloģiskā materiāla saglabāšanā. Nodrošināta priekšmetu saglabāšana	Izstrādāts plāns, organizēts darbseminārs	2025	Budžets
Nodrošināt iepriekš restaurēto arheoloģisko metāla (bronzas, dzelzs) priekšmetu konservāciju/ restaurāciju vai veikt citus stāvokļa stabilizācijas pasākumus	Nodrošināta priekšmetu saglabāšana. Pilnveidota muzeja kompetence un veiktspēja arheoloģiskā materiāla saglabāšanā	Konservēti/restaurēti ap 4000 dzelzs priekšmeti, ap 800 bronzas priekšmeti	2025-2029	Budžets
2.2.1. Veikt krājuma komplektēšanu saskaņā ar krājuma komplektēšanas politiku				
Turpināt mērķtiecīgu krājuma komplektēšanu visās muzeja darbības jomās	Nodrošināta muzeja krājuma un zinātniski pētnieciskā potenciāla ilgtspēja	>5000 krājuma jaunieguvumi ik gadu	2025-2029	Budžets, projektu konkursi
2.2.2. Risināt ar digitāli radīto krājumu saistītos konceptuālos un praktiskos izaicinājumus				

Ieviest digitāli radīta krājuma komplektēšanas, uzskaites un drošas saglabāšanas sistēmu	Nodrošināta jauna krājuma priekšmetu tipa komplektēšana. Pilnveidota muzeja kompetence, risināti konceptuāli un praktiski jautājumi par digitālā krājuma komplektēšanas, saglabāšanas problēmām	Krājums papildināts ar >1000 digitāli radītiem muzeja priekšmetiem	2025-2029	Budžets
4.3. Pilnveidot krājuma informatīvās sistēmas				
Izstrādāt koncepciju digitālai informatīvajai sistēmai par savstarpēji saistītu muzeja krājuma priekšmetu esamību dažādās kolekcijās (t.sk. Pieminekļu valdes vākums) un virzīt tās īstenošanu	Uzlabota krājuma pieejamība. Nodrošinātas jaunas iespējas izpētei un krājuma pieejamībai	Izstrādāta koncepcija	2025-2029	Budžets, projektu konkursi
Pilnveidot informatīvo sistēmu muzeja priekšmetu attēlu uzskaitē un saglabāšanai	Uzlabota krājuma pieejamība un pakalpojuma sniegšana krājuma lietotājiem	Izstrādāta sistēma	2025-2029	Budžets

3. prioritāte: Turpināt veidot LNVM kā Latvijā un starptautiski nozīmīgu un pazīstamu vēstures un kultūras mantojuma izpētes un popularizēšanas centru

Mērķi: stiprināt Latvijas Nacionālā vēstures muzeja darbinieku kvalifikāciju; īstenot mērķtiecīgu izstāžu un izdevējdarbības programmu, kā arī meklēt jaunus vēstures komunikācijas virzienus un produktus, lai veicinātu sabiedrības interesi un zināšanas par Latvijas vēsturi un kultūras mantojumu.

Stratēģiskais mērķis	Darbības uzdevumi
3.1. Attīstīt LNVM kā nacionāli un starptautiski nozīmīgu pētniecības centru un mūsdienīgos formātos komunicēt darba rezultātus sabiedrībai	3.1.1. Veikt daudzpusīgu un starp visām muzeja struktūrvienībām līdzsvarotu zinātnisko pētniecību ekspozīciju, izstāžu, publikāciju un konferenču veidošanai
	3.1.2. Nodrošināt izdevējdarbību LNVM iedibinātajās sērijās un ārpus tām
	3.1.3. Pabeigt jauno Dauderu pamatekspozīciju un nodrošināt regulāru mainīgo izstāžu norisi
	3.1.4. Izstrādāt jaunu Tautas frontes muzeja ekspozīcijas koncepciju
3.2. Veicināt muzeja speciālistu kvalifikāciju, un motivāciju, lai nodrošinātu muzeja zinātniski pētnieciskā darba nākotnes potenciālu	3.2.1. Sekmēt promocijas darbu izstrādi un aizstāvēšanu par muzeja zinātniski pētnieciskā darba politikai atbilstošajām tēmām
	3.2.2. Veicināt iespējas darbam ārvalstu krātuvēs, dalībai starptautiskās konferencēs, semināros un izpētes projektos, ja tas tieši saistīts ar muzeja zinātnisko darbību vai citu pamatfunkciju veikšanu
	3.2.3. Veicināt muzeju darbinieku dalību LNVM rīkotajos pasākumos un konferencēs, kā arī sadarbību ar citām atmiņas institūcijām un nozares nevalstiskajām organizācijām

Aktivitāte	Kvalitatīvie rezultāti	Kvantitatīvie rezultāti (2025-2029)	Izpildes laiks	Finanšu avoti
<i>3.1.1. Veikt daudzpusīgu un starp visām muzeja struktūrvienībām līdzsvarotu zinātnisko pētniecību ekspozīciju, izstāžu, publikāciju un konferenču veidošanai</i>				
Nodrošināt krājuma izpēti, izstāžu tematisko struktūras plānu sagatavošanu un tematisko pasākumu un lekciju saturu	Virzīta nozīmīgu Latvijas vēstures tēmu izpēte; stiprināta LNVM loma pētniecībā; nodrošināts saturs vēstures	Katru gadu nodrošināts saturs >15 tematiskajiem pasākumiem un lekcijām; izstrādāto izstāžu plānu skaits	2025-2029	Budžets

Aktivitāte	Kvalitatīvie rezultāti	Kvantitatīvie rezultāti (2025-2029)	Izpildes laiks	Finanšu avoti
	komunikācijai; veicināta krājuma pieejamība sabiedrībai	atkarīgs no izstāžu zāles izbūves Rīgas pilī		
Turpināt LNVM ikgadējos zinātniskos lasījumus un semināru “Rīgas pils vēsture un arhitektūra”	Virzīta nozīmīgu Latvijas vēstures tēmu izpēte; stiprināta LNVM loma pētniecībā; nodrošināts saturs vēstures komunikācijai	>4 konferences pārskata periodā >40 sagatavoti ziņojumi/referāti pārskata periodā	2025-2029	Budžets, projektu konkursi
Nodrošināt LNVM digitālo platformu “Gadsimta stāsti” un “Gadsimta albums” darbību kopsakarā ar muzeja krājuma politiku un aktuālajām izstāžu un pētnieciskajām tēmām	Nodrošināta mutvārdu avotu uzkrāšanas platforma, paplašinātas iespējas krājuma izpētei un izmantošanai vēstures komunikācijā. Nodrošināta sadarbība un atgriezeniskā saite ar sabiedrību.	100-150 pievienotas anketas pārskata periodā	2025-2029	Budžets, projektu konkursi
3.1.2. Nodrošināt izdevējdarbību LNVM turpinājumi izdevumu sērijās un ārpus tām				
Turpināt rakstu sēriju “LNVM Raksti”	Virzīta nozīmīgu Latvijas vēstures tēmu izpēte; stiprināta LNVM loma pētniecībā, nodrošināta LNVM kolekciju izpēte	Izdoti >4 izdevumi	2025-2029	Budžets, projektu konkursi
Turpināt sēriju “Latvijas mantojums ārvalstu krātuvēs”	Virzīta nozīmīgu Latvijas vēstures tēmu izpēte; stiprināta LNVM loma pētniecībā, veicināta muzeja starptautiskā sadarbība	Izdots >1 katalogs	2027	Budžets, projektu konkursi
Turpināt sēriju “Rīgas pils vēsture un arhitektūra”	Veicināta Rīgas pils vēstures izpēte un ar tās vēsturi saistītu materiālu veidošana izglītojošajā un komunikācijas darbā	Izdots >1 rakstu krājums	2028	Budžets, projektu konkursi

Aktivitāte	Kvalitatīvie rezultāti	Kvantitatīvie rezultāti (2025-2029)	Izpildes laiks	Finanšu avoti
Pabeigt Dauderu vēstures izdevuma sagatavošanu	Virzīta nozīmīgu Latvijas vēstures tēmu izpēte. Stiprināta LNVM Dauderu loma Sarkandaugavas lokālās vēstures un vietējās kopienas stiprināšanā.	Izdota 1 kolektīva monogrāfija	2027	Budžets, projektu konkursi
Atbilstoši muzeja zinātniskā darba politikai veikt citu izdevumu sagatavošanu un piedalīties citu izdevumu veidošanā	Virzīta nozīmīgu Latvijas vēstures tēmu izpēte; stiprināta LNVM loma pētniecībā, veicināta muzeja starptautiskā sadarbība	>15 muzeja darbinieku publikācijas pārskata periodā zinātniskos un populārzinātniskos izdevumos pārskata periodā	2025-2029	Budžets, projektu konkursi
3.1.3. Pabeigt jauno Dauderu pamatekspozīciju un nodrošināt regulāru mainīgo izstāžu norisi				
Izstrādāt saturu un izbūvēt noslēdzošo ekspozīcijas "(Ne)zūdošais mantojums" zāli Dauderu 2. stāvā	Nodrošināta muzeja krājuma un pētniecības rezultātu pieejamība sabiedrībai. Virzīta nozīmīgu Latvijas vēstures un kultūrvēstures tēmu interpretācija	Nodrošināta 1 jaunas ekspozīcijas daļas izbūve	2025-2026	Budžets, projektu konkursi
Izveidot sākotnējo koncepciju ekspozīcijas izveidei Dauderu pagrabstāvā, tās īstenošanai pēc telpu renovācijas	Nodrošināta muzeja krājuma un pētniecības rezultātu pieejamība sabiedrībai. Virzīta nozīmīgu Latvijas vēstures un kultūrvēstures tēmu interpretācija	Izstrādāta ekspozīcijas koncepcija	2028-2029	Budžets
3.2.1. Izstrādāt jaunu Tautas frontes muzeja ekspozīcijas koncepciju				
Izveidot darba grupu un kopsakarā ar Tautas frontes muzeja jaunās ekspozīcijas un publiskās darbības koncepciju	Nodrošināta muzeja krājuma un pētniecības rezultātu pieejamība sabiedrībai.	Izstrādāta ekspozīcijas koncepcija	2028-2029	Budžets

Aktivitāte	Kvalitatīvie rezultāti	Kvantitatīvie rezultāti (2025-2029)	Izpildes laiks	Finanšu avoti
	Virzīta nozīmīgu Latvijas vēstures un kultūrvēstures tēmu interpretācija			
3.2.2. <i>Sekmēt promocijas darbu izstrādi un aizstāvēšanu par muzeja zinātniski pētnieciskajai politikai atbilstošajām tēmām</i>				
Sekmēt doktorantiem, kas izstrādā zinātniski pētnieciskā darba politikai atbilstošus promocijas darbus, klātienēs un attālinātā darba režīmā, kas veicina avotu izpēti citās krātuvēs un pētījuma izstrādi	Veicināta kvalifikācijas celšana un muzeja kompetences un nodrošināta zinātniski pētnieciskā darba ilgtspēja	Pārskata periodā izstrādāti >2 promocijas darbi	2025-2029	Budžets
Iespēju robežās turpināt sekmēt darbinieku motivāciju ar atalgojuma diferencēšanu atbilstoši individuālajam sniegunam un kvalifikācijai	Veicināta kvalifikācijas celšana un muzeja kompetences un nodrošināta zinātniski pētnieciskā darba ilgtspēja	Pārskata periodā izstrādāti >2 promocijas darbi	2025-2029	Budžets
3.2.3. <i>Sekmēt iespējas darbam ārvalstu krātuvēs, dalībai starptautiskās konferencēs, semināros un izpētes projektos, ja tas tieši saistīts ar muzeja zinātnisko darbību vai citu pamatfunkciju veikšanu</i>				
Veikt izpēti Igaunijas atmiņas institūcijās saistībā ar sagatavojamo K.G. Zīvera katalogu	Veicināta nozīmīgu vēstures un kultūrvēstures tēmu izpēte, muzeja kompetence un starptautiskā sadarbība	Nodrošināta 1 kataloga izdošana	2025-2026	Budžets
Veikt izpēti Igaunijas un Zviedrijas arhīvos saistībā ar Rīgas pils vēsturi un nodrošināt citus ar atmiņas institūciju kolekciju izpēti saistītus komandējumus	Veicināta nozīmīgu vēstures un kultūrvēstures tēmu izpēte, muzeja kompetence un starptautiskā sadarbība	Nodrošināta vismaz 3 publikāciju izstrāde pārskata periodā	2025-2029	Budžets, projektu konkursi
Iespēju robežās veicināt dalību ar referātiem nozīmīgās, ar LNVM	Veicināta nozīmīgu vēstures un kultūrvēstures tēmu	>3 referātu/lekciju sagatavošana pārskata periodā	2025-2029	Budžets, projektu konkursi

Aktivitāte	Kvalitatīvie rezultāti	Kvantitatīvie rezultāti (2025-2029)	Izpildes laiks	Finanšu avoti
pamatfunkcijām saistītās konferencēs	izpēte, muzeja kompetence un starptautiskā sadarbība, darbinieku individuālā kvalifikācija un sniegums			
Sekmēt starptautisko sadarbību pētniecības projektos, ja piedāvātās tēmas atbilst LNVM pamatfunkcijai un zinātniski pētnieciskā darba politikā definētajām tēmām	Veicināta nozīmīgu vēstures un kultūrvēstures tēmu izpēte, muzeja kompetence un starptautiskā sadarbība, darbinieku individuālā kvalifikācija un sniegums	Īstenoti vismaz 3-5 starptautiskās sadarbības projekti pārskata periodā	2025-2029	Budžets, projektu konkursi

2. Stratēģijas ieviešanas uzraudzība

Par stratēģijas īstenošanu kopumā atbild muzeja direktors. Atbilstoši savas atbildības jomai tās īstenošanu vada un virza direktora vietnieki un struktūrvienību vadītāji atbilstoši savai kompetencei. Aktuālā situācija kopsakarībā ar stratēģijā definēto tiek analizēta regulārās muzeja vadības un struktūrvienību vadītāju sanāksmēs, kā arī padomēs. Stratēģija tiek aktualizēta katru gadu, vērtējot iepriekšējā gada atskaiti un izstrādājot nākamā gada darba plānu. Dokumenti tiek apstiprināti struktūrvienību vadītāju sanāksmē.

3. Snieguma rādītāji

Iestādes pamatfunkciju īstenošanas kvantitatīvie un kvalitatīvie rādītāji norādīti vidējā termiņā īstenojamo prioritāšu ieviešanas aktivitāšu tabulās. Atbilstoši stratēģijas situācijas analīzes daļā norādītajam, šīs prioritātes ir saskaņotas ar kopējiem valsts kultūrpolitikas virzieniem.

LNVM darbības stratēģija ir izstrādāta ņemot vērā Kultūras ministrijas darbības stratēģijā 2022.–2027. gadam definētos mērķus un galvenos snieguma rādītājus, atbilstoši tam izvirzot LNVM kopējos snieguma rādītājus:

Galvenie snieguma rādītāji	Atbildīgie par ieviešanas uzraudzību	Datu avots vai iegūšanas metode
<p><i>Iestādes pamatfunkciju īstenošana:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Stratēģijā, nozaru politikās un darba plānos paredzēto pasākumu ieviešana noteiktajā laikā sasniedz vismaz 75%. 	Direktors un attiecīgās jomas direktora vietnieki, struktūrvienību vadītāji	Gada darba plāni Gada atskaites un publiskais pārskats

	savas kompetences ietvaros	
<p><i>Piedāvājums, tā kvalitāte un apmeklētāju serviss:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Ieviesti jauni pakalpojumi stratēģijā definētajā apjomā un nodrošināts muzeja apmeklējuma pieaugums par 20% Apmeklētāju un partneru apmierinātība ar pakalpojuma kvalitāti, sadarbību un komunikāciju ir ar pieaugošu tendenci 	<p>Direktora vietnieks zinātniskajā darbā</p> <p>Izglītības un komunikācijas departamenta vadītājs</p>	<p>Gada atskaites un gada publiskais pārskats</p> <p>Muzeja apmeklētāju anketēšana</p>
<p><i>Darbinieku kvalifikācijas un motivācijas pilnveides pasākumi muzeja ilgtspējas nodrošināšanai:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Īstenotas iekšējās komunikācijas aktivitātes (informācijas aprīte, regulāri darbsemināri); nodarbināto apmierinātība ar darba vidi, iekšējo sadarbību un komunikāciju ir ar pieaugošu tendenci Īstenotas regulāras pieredzes apmaiņas, starptautiskās sadarbības pasākumi un atbalsts kvalifikācijas celšanai un izglītības pasākumiem, t.sk. promocijai; nodarbināto apmierinātība ar iespējām profesionālās kvalifikācijas celšanai ir ar pieaugošu tendenci Novēršamās personāla mainības līmenis nepārsniedz 10% gadā Vidējā atlīdzība iestādes darbiniekiem sasniedz vismaz 71,23% no valsts pārvaldes atlīdzības sistēmas algu skalas viduspunkta; veikta individuālā vērtēšana atalgojuma noteikšanai 	<p>Direktora vietnieks zinātniskajā darbā</p> <p>Direktora vietnieks administratīvajā un saimniecības darbā</p> <p>Administratīvās nodaļas vadītājs</p>	<p>Darbinieku anketēšanu dati, darbinieku semināru izvērtējums</p> <p>NEVIS vērtēšanas sistēmā iegūtie dati (t.sk. darbinieku individuālie priekšlikumi NEVIS)</p> <p>Gada publiskais pārskats</p>